

ПРОГРАМА
ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ
НА ОБЩИНА САПАРЕВА БАНЯ
2025-2030

Сапарева баня 2025г.

СЪДЪРЖАНИЕ:
НА ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ (ПЕЕ) НА ОБЩИНА
САПАРЕВА БАНЯ ЗА ПЕРИОДА 2025-2030 Г.

1. *ВЪВЕДЕНИЕ*
2. *ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПЕЕ*
3. *НОРМАТИВНА БАЗА*
4. *ПОЛИТИКА ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА САПАРЕВА
БАНЯ*
5. *СЪСТОЯНИЕ НА ЕНЕРГИЙНОТО ПОТРЕБЛЕНИЕ*
6. *ЦЕЛ И ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ*
7. *ИЗБОР НА ПРОГРАМИ, ДЕЙНОСТИ И МЕРКИ*
8. *ОЧАКВАНИ ЕФЕКТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЕЕ*
9. *ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЕЕ ЗА ПЕРИОДА 2025-2030Г.*
10. *ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТИТЕ ЗА ЕЕ*
11. *МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ*
12. *НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ*
13. *ОЦЕНКА НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ*
13. *ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМА ЗА ЕЕ*
15. *ЗАКЛЮЧЕНИЕ*

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Разработването на програма за енергийна ефективност (ПЕЕ) е залегнало в Закона за енергийна ефективност съгласно разпоредбите на чл.12, ал. 2.

Програмата за енергийна ефективност и нейното изпълнение е разработена в съответствие с проекта за Енергийна стратегия на Република България като са отчетени специфичните особености посочени в Регионалния план за развитие на Югозападния регион за планиране и е тясно свързан с реализацията на целите и мерките визирани в Общинския план за развитие на община Сапарева баня за периода 2014-2020г. Чрез ПЕЕ се изпълнява държавната политика по енергийна ефективност (ЕЕ) за постигане на Националната индикативна цел до 2020 за пестене на горива и енергии.

С изготвянето на настоящата програма се цели проучване и установяване на възможностите за енергоспестяване, както и подбор на най-рентабилни и ефективни енергоспестяващи мерки.

Общият стремеж при изпълнението на общинската програма за енергийна ефективност е намаляване на енергийната интензивност на brutния вътрешен продукт на страната чрез намаляване на потреблението на енергийни ресурси от крайните потребители на горива и енергия.

Повишаването на енергийната ефективност е един от основните инструменти, които водят до постигането на заложените цели на държавната политика в областта на икономиката и енергетиката не само на национално ниво, но и на местно. Общините, като консуматори на енергия, имат съществена роля в развитието на енергийната ефективност чрез изпълнението на заложените в планове, програми и проекти енергоспестяващи мерки за намаляване на енергийната консумация.

Реализацията на общинските програми за енергийна ефективност води до:

- намаляване на зависимостта на общините от доставка на енергия и енергоносители;
- намаляване разходите за енергия и съответно повишаване на жизнения стандарт и качеството на живот;
- повишаване конкурентоспособността на местната икономика; -откриване на иновативни производства и нови работни места; -ограничаване на негативното въздействие върху околната среда и климата.

Енергийната ефективност означава извличане на максимална полза от всяка единица енергия чрез възпитаване на съответното енергийно поведение у потребителите и използване на модерни технологии за задоволяване на ежедневните енергийни потребности. Тя е най-ефективният начин за спестяване на енергия и намаляване на емисиите на парникови газове в атмосферния въздух.

Енергийната ефективност може да се представи и като измерител за разумното използване на енергията, което представлява функция от повишаване на ефекта от

дейностите, свързани с потребление на енергия, при същевременно намаляване на разходите за това без загубата на енергиен комфорт.

Енергийната ефективност, като елемент от политиката по устойчиво развитие, води до:

- намаляване разходите за горива и енергия;
- повишаване сигурността на снабдяването с енергия;
- подобряване на топлинния комфорт;
- намаляване емисиите на парникови газове;

Изготвянето на общински програми за енергийна ефективност е задължителна част от държавната политика по енергийна ефективност и налага участието на съответните регионални и местни структури. Общинските програми за енергийна ефективност целят да се намали нивото на енергопотребление в обектите - общинска собственост (сгради, инсталации, улично осветление и др.), като по този начин да се даде пример на населението и бизнеса с оглед генериране икономия на енергия в бита и индустрията.

Предвидените в настоящата програма мерки по енергийна ефективност имат за цел политиката по енергийна ефективност да се превърне в приоритетна на територията на община Сапарева баня, като по този начин се повишат икономическия растеж и жизнения стандарт на населението на Общината и се подпомогне опазването на околната среда. Настоящата програма е структурирана съгласно Указанията на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) за разработване на планове/програми за енергийна ефективност.

КРАТКО ОПИСАНИЕ НА ОБЩИНА САПАРЕВА БАНЯ МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ

Община Сапарева баня е разположена на площ от 180.8 кв. км. в Югозападна България в североизточната част на Кюстендилска област и граничи с общините Самоков /Софийска област/, Рила и Дупница. Югозападен планов район на България. Общият брой на населението в общината е 8981 хил. жители.

Център на общината е град Сапарева баня. Градът е разположен на 75 км. югозападно от столицата София и на 56 км. от областния център Кюстендил.

В близост до община Сапарева баня минава една от основните пътни артерии в страната – международен път Е79, част от международен транспортен коридор №4, чието икономическо значение за общината ще се увеличи след построяването на моста при Видин – Калафат.

Община Сапарева баня е разположена на територия с разнообразен релеф, включващ равнинна част от Дупнишката котловина и част от долината на река Джерман, стръмните склонове на Рила към Сапарева баня и с. Овчарци и ниската планинска верига

със заоблени и лесно достъпни склонове на Верила. Сапарева баня попада на една от разломните линии, пресичащи Краището, в резултат на което са се появили минералните извори в града. Тук се намира единственият в България и континентална Европа гейзер-фонтан (103°C). Надморската височина варира в големи граници, от 600 до над 2600 метра, което е причина за разнообразния физикогеографски облик на общината. Природните богатства, климат и местоположение на общината са предпоставка за развитието на балнео и СПА туризъм, планински, религиозен, екологичен и селски туризъм.

Климатът е благоприятен за развитие на туристически дейности. Носи типичните белези на източноевропейския: сравнително студена за съответната географска ширина зима и относително горещо лято, като средната годишна амплитуда на температурата е предимно между 23 и 24° , а на места достига до 25° . Максимумът на валежите е през лятото, а минимумът през зимата, като амплитудата в годишния ход на валежите (разликата между лятната и зимната им сума) достига до 15-25% от годишната им сума. Общината попада в преходно – континенталната климатична подобласт, като особеностите на релефа повлияват и специфичните климатични зони. По долината на р. Струма и р. Джерман прониква преходно средиземноморско влияние. До 600 м. надморска височина зимата е мека, средната месечна температура за януари е 0°C , за юли – 22°C , а средногодишната – $11,5^{\circ}\text{C}$, вегетационният период е 7 месеца. Наблюдават се температурни инверсии. Планинските склонове до 1000 м. надморска височина се отличават с температури за месец януари – минус $1,5^{\circ}\text{C}$, за юли – $19,5^{\circ}\text{C}$, и средногодишни – 9°C . Над 1000 м. надморска височина климатът е планински. Средната януарска температура е минус $4,5^{\circ}\text{C}$, средната юлска $14,5^{\circ}\text{C}$, а средногодишната 5°C . Вегетационният период продължава 5 месеца.

Община Сапарева баня разполага с един уникален по рода си ресурс – термална вода с висока температура и изворна вода от Рила планина.

На територията на общината се намират две термални зони - източна и западна, отстоящи една от друга на 250 - 300 м. В източната зона има един минерален извор - "Парилото", който се намира около старата баня наречена на извора, а в западната зона има три минерални извора, намиращи се в района на парка над банята. Почти всички извори са каптирани и са с дебит 12 л/сек. Водите са най - богатите в България по съдържание на сероводород /15,5 мг на 1л вода /. Характеризират се като слабо минерализирани, хипертермални, сулфатно - натриеви, сероводородни и флуорни, с обща минерализация – 678 мг/л. Със своето съдържание минералните извори имат широк диапазон на лечение на различни заболявания - на опорно - двигателния апарат, на периферната и централна нервна система, кожни, гинекологични и др.

Изключително ценен ресурс за общината представлява Гейзерът, чиято температура достига 103°C и е най-горещият извор в континентална Европа.

❖ Състояние на околна среда

Състоянието на качеството на атмосферния въздух на територията на общината се обуславя от редица фактори, географско положение, структура и степен на икономическо развитие, горивни процеси, производствени процеси, производство на топло и ел. енергия, пътен транспорт, третиране и депониране на отпадъци, селскостопански дейности, пренос на въздушни маси от други райони.

Разглеждайки посочените фактори, влияещи върху качеството на атмосферния въздух /КАВ/ трябва да отбележим, че територията на община Сапарева баня е в благоприятно отношение.

Географското положение и надморската височина предпазват от натрупване и застояване на въздушни маси, не благоприятстват натрупването на вредни емисии.

Липсата на производствени мощности замърсяващи атмосферния въздух благоприятстват КАВ.

Непосредствената близост на общината до НП "Рила" и относително запазената природа, неразвита промишленост, малък брой хора и автомобили определят чистотата и добрите показатели на качеството на атмосферния въздух.

❖ Характер на икономиката

Град Сапарева баня е курортен център с развиващ се туризъм – балнео, планински и селскостопанство. Структурата на промишлеността се определя от хранително-вкусов, шивашкият, дървопреработващият и дърводобивен сектор, търговията и услугите, хотелиерството и ресторантьорство, транспорт, строителство, туризъм и други.

2. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПЕЕ

Общинската програма за енергийна ефективност (ПЕЕ) е разработена на основание чл.12, ал.1 от Закона за енергийна ефективност и в съответствие с Плана за интегрирано развитие на Община Сапарева баня за периода 2025 - 2027 година.

Изготвянето на общинските програми за енергийна ефективност, както и на програмите за оползотворяване на енергията от възобновяеми източници и биогорива е един от приоритетите на кохезионната политика на Европейския съюз за периода до 2025 г. Чрез устойчиви енергийни проекти и стратегии за изпълнението на тези програми, кохезионната политика превръща екологичните предизвикателства -осигуряване качество на атмосферния въздух, намаляване изменението на климата и управление на ресурсите, във възможности за развитие на регионите и превръщането им в по-атрактивно място за инвестиции и създаване на нови работни места.

Като продължение на тази политика, Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност, въведена в българското законодателство с новия Закон за енергийната ефективност (обн., ДВ, бр. 35 от 15.05.2015 г., в сила от 15.05.2015 г.), предвижда в т. 18 от преамбюлната си част, че държавите-членки следва да насърчават общините и другите публични органи да приемат интегрирани и насочени към устойчиво развитие програми за енергийна ефективност с ясни цели.

Въвеждането на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност в българското законодателство със сега действащия Закон за енергийната ефективност (ЗЕЕ) на практика постави общините в Република България в ситуация, при която всяка една от тези общини следва да приеме нова, актуална програма за енергийна ефективност, съответстваща на изискванията на Директивата и на ЗЕЕ за:

- реализацията на дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност в съответствие с Интегриран план в областта на енергетиката и климата 2021-2030 (ИНПЕК), водещи до икономии на енергия не само в крайното, но и в първичното потребление на енергия;
- изпълнение на индивидуални цели за енергийни спестявания, като част от националната задължителна цел за енергийни спестявания на Република България до 2030г. от страна на т.нар. „задължени лица - търговци с енергия" при крайните клиенти на енергия, към които принадлежат и общините;

- въвеждане на допълнително изискване, освен енергийната ефективност на сградния фонд на общините, да се повиши и енергийната ефективност на уличното осветление (за общини с население над 20 000 души).

По силата на чл. 12, ал. 1 - ал. 3 от ЗЕЕ държавната политика в областта на енергийната ефективност се изпълнява от всички държавни и местни органи, като за целта тези органи разработват и приемат програми по енергийна ефективност, съответстващи на целите, заложиени в:

1. Националната стратегия по енергийна ефективност на Република България;
2. Националният план за действие по енергийна ефективност
3. Националният план за сгради с близко до нулево потребление на енергия, националният план за подобряване на енергийните характеристики на отопляваните и/или охлаждаемите сгради - държавна собственост, използвани от държавната администрация;
4. Националната дългосрочна програма за насърчаване на инвестиции за изпълнение на мерки за подобряване на енергийните характеристики на сградите от обществените и частните национални жилищни и търговски сграден фонд.

Програмите по енергийна ефективност се разработват при отчитане на стратегическите цели и приоритети на регионалните планове за развитие на съответните райони, изготвени на основание чл. 4, ал. 3 от Закона за регионалното развитие, както и въз основа на перспективите за устойчиво икономическо развитие на съответните райони за икономическо планиране.

По аргумент от чл. 12, ал. 4 от ЗЕЕ, средствата за изпълнение на програмите по енергийна ефективност се осигуряват в рамките на бюджетите на държавните органи и на общините.

3. НОРМАТИВНА БАЗА

Целите за повишаване на енергийната ефективност са конкретизирани в Енергийната стратегия на Република България до 2030г.

Основният стремеж е намаляване на енергийната интензивност на брутния вътрешен продукт с 50% до 2030г. спрямо базисната 2025 г.

Настоящата програма е изготвена в съответствие с новото европейско законодателство в областта на енергийната ефективност и е съобразена със:

Стратегия „Енергетика 2020“ на Европейския съюз (Трети либерализационен пакет в енергетиката „Енергетика и климат“).

През 2007 г. Европейският съвет прие нови енергийни цели до 2020 г., т.нар. „триада 20-20-20“ за повишаване на енергийната ефективност в крайното енергийно потребление с 20 %, увеличаване дела на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно енергийно потребление с 20% и намаляване, в резултат на това, на емисиите на парникови газове в атмосферния въздух с 20% спрямо базисната 1990 г. Тези цели са насочени към ефективното използване на ресурсите на Европа, като се направят важни промени в начина, по който в държавите-членки на Европейския съюз се произвежда и консумира енергия и се основават на постигнатото до този момент в областта на енергийната политика.

Директиви на Европейския съюз за енергийна ефективност

Европейското право в областта на енергийната ефективност включва седем директиви и девет регламента, които са транспонирани в българското законодателство в Закона за енергийната ефективност. Две от директивите са тясно свързани с енергийния мениджмънт в общините - *Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите* и *Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност*.

Директива 2010/31/ЕС на Европейският парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите.

Целта на Директивата е да се подобрят енергийните характеристики на сградите в рамките на държавите - членки на Европейския съюз, като се вземат предвид външните климатични и местни условия, както и изискванията за параметрите на вътрешния въздух при стриктно спазване на съотношението „разходи- ефективност“.

Директивата въвежда изискване за привеждане на съществуващия сграден фонд в държавите - членки до „сгради с близко до нулево потребление на енергия“.

Това означава подобряване на енергийните характеристики на сградите до максимално възможния клас на енергопотребление по скалата на класовете за енергопотребление за съответната сграда, в зависимост от действащите технически правила и норми към датата на въвеждането ѝ в експлоатация, плюс задължителното условие за оползотворяване на енергия от възобновяеми източници за задоволяване на енергийните потребности на обитателите на сградата.

Директивата въвежда и критерии по отношение на:

- общата методологична рамка за изчисляване на цялостните енергийни характеристики на сгради и части от тях;
- прилагане на минимални изисквания по отношение на енергийните характеристики на нови и съществуващи сгради, сградни компоненти и външни ограждащи елементи на сградата, които подлежат на основен ремонт;
- енергийно сертифициране на сгради и части от тях.

Директива 2012/27/ЕС на Европейският парламент Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност.

Основната цел на тази Директива е да допринесе за постигане на целите на европейския съюз за повишаване на енергийната ефективност в крайното енергийно потребление на държавите-членки до 31 декември 2030 г. с 20 % чрез:

- изготвяне на национална дългосрочна стратегия за саниране на обществения и частен сграден фонд;
- задължително реновиране на 3% годишно от пълната разгъната застроена площ (РЗП) на държавните сгради над 250 кв.м, а за общинските сгради това е пожелателно;
- въвеждане на схеми за задължения за енергийната ефективност, осигуряващи изпълнението на националната цел за енергийни спестявания от страна на т.нар. „задължени лица - търговци с енергия“, между които тази цел се разпределя като индивидуални цели за енергийни спестявания, подлежащи на изпълнение чрез:
 - сключване на договори за реализация на енергийноефективни услуги при крайните клиенти на енергия;
 - внасяне на парични средства от страна на търговците с енергия в специализирани фондове за енергийна ефективност;
 - прехвърляне на енергийни спестявания.

- насърчаване използването на т.нар. „ЕСКО модел“, представляващ финансова схема за насърчаване реализацията на енергоспестяващи мерки при крайните клиенти на енергия чрез реализацията на договори с гарантиран резултат;

- въвеждане на система за управление по енергийна ефективност (енергиен мениджмънт), включително енергийни обследвания, като част от прилагането на програмата по енергийна ефективност от публичните органи и органите на местната власт и местното самоуправление.

Пътна карта за енергетиката до 2050 г.

През декември 2011 г. Европейската комисия прие Пътна карта за енергетиката, която има за цел понижаване на въглеродните емисии до 2050 г., като същевременно се подобри конкурентноспособността на икономиката и сигурността на доставките на енергия за Европа. Ключов елемент за изпълнението на тази цел е реализацията на политиката по енергийна ефективност.

Стратегия за устойчиво енергийно развитие на Република България до 2030 г.

Енергийната стратегия на Република България до 2030 г. отразява визията за развитие на сектор „Енергетика“ при отчитане на европейската визия в тази област, както и на политиките по енергийна ефективност и оползотворяване на енергията от възобновяеми източници.

Стратегия „Европа 2020“

Тя залага на три основни приоритета:

- интелигентен растеж - изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации;
- устойчив растеж - насърчаване развитието на екологична и конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите;
- приобщаващ растеж - стимулиране на икономика с високи равнища на заетост, която да доведе до социално и териториално сближаване, както и нейните пет основни цели:

1. заетост за 75% от населението на възраст 20-64 години;

2. инвестиции в научно изследователската и развойна дейност в размер 3% от брутния вътрешен продукт на Европейския съюз;

3. постигане на целите „20/20/20“ по отношение на енергетиката и климата; 4. съкращаване на емисиите въглероден диоксид с 20% в сравнение с нивата от 1990 г.;

1. увеличаване дела на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия с до 20% и намаляване в резултат на това на консумацията на енергия, произведена по конвенционален способ с 20%.

Закон за енергийната ефективност

Въвеждането в българското законодателство на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност със сега действащия ЗЕЕ поставя редица предизвикателства пред т. нар. „задължени лица - търговци с енергия“, както и пред общините в качеството им на крайни клиенти на енергия.

Съгласно чл. 14 от ЗЕЕ, за подпомагане изпълнението на националната цел за енергийна ефективност се въвежда схема за задължения за енергийни спестявания, която да осигури постигането на обща кумулативна цел за спестена енергия при крайното потребление на енергия до 31 декември 2020 г.

Общата кумулативна цел за енергийни спестявания обхваща периода 2014-2020 г. и се определя като натрупване на нови енергийни спестявания от минимум 1,5 на сто годишно от средната годишна стойност на общото количество на продажбите на енергия на крайните клиенти на територията на страната през 2010, 2011 и 2012 г., с изключение на количеството на продажбите на енергия, използвани в транспортния сектор, под код "B_101900" по статистиката на Евростат.

Общата кумулативна цел се разпределя като индивидуални цели за енергийни спестявания между следните задължени лица:

1. крайни снабдители, доставчици от последна инстанция, търговци с издадена лицензия за дейността "търговия с електрическа енергия", които продават електрическа енергия на крайни клиенти повече от 20 GWh годишно;

2. топлопреносни предприятия и доставчици на топлинна енергия, които продават топлинна енергия на крайни клиенти повече от 20 GWh годишно;

3. крайните снабдители и търговци с природен газ, които продават на крайни клиенти повече от 1 млн. кубически метра годишно;

4. търговци с течни горива, които продават на крайни клиенти повече от 6,5 хил. тона течни горива годишно, с изключение на горивата за транспортни цели;

5. търговци с твърди горива, които продават на крайни клиенти повече от 13 хил. тона твърди горива годишно.

При определяне на общата кумулативна цел по ал. 1 могат да се използват следните стойности за изчисление на енергийни спестявания в размер:

1. по 1 на сто годишно за 2014 и 2015 г.;
2. по 1,25 на сто годишно за 2016 и 2017 г.;
3. по 1,50 на сто годишно за 2018, 2019 и 2020 г.

Съгласно чл. 21 от ЗЕЕ, при изпълнение на индивидуалните цели за енергийни спестявания задължените лица по чл. 14, ал. 4 (търговци с енергия) могат да:

1. предлагат енергийнонеэффективни услуги на конкурентни цени, чрез доставчик на енергийнонеэффективни услуги, и/или

2. правят вноски във Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници" или в други финансови посредници за финансиране на дейности и мерки за енергийна ефективност в размер на инвестициите, необходими за изпълнение на мерки за постигане на индивидуалните им цели, определени съгласно методиката по чл. 7, ал. 1, т. 11, и/или

3. сключват споразумения с доставчици на енергийнонеэффективни услуги или други незадължени страни за прехвърляне на енергийни спестявания, чрез прехвърляне на удостоверения за енергийни спестявания.

Предоставяне на енергийнонеэффективни услуги на конкурентни цени при крайните клиенти:

Съгласно чл. 65 от ЗЕЕ, енергийнонеэффективните услуги имат за цел комбиниране доставката на енергия с енергоефективна технология и/или с действие, което обхваща експлоатацията, поддръжката и управлението, необходими за предоставяне на услугата, водят до проверимо, измеримо или оценимо повишаване на енергийната ефективност и/или спестяване на първични енергийни ресурси.

Енергийнонеэффективните услуги се извършват въз основа на писмени договори, сключени с крайни клиенти и включват изпълнението на една или повече дейности и

мерки за повишаване на енергийната ефективност, определени в наредбата по чл. 18, ал. 2 - Наредба № Е-РД-04-3/ 04.05.2016 г. на министъра на енергетиката за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методиките за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им.

Когато в обхвата на енергийно ефективните услуги се включва изпълнението на дейности по обследване за енергийна ефективност на сгради или обследване за енергийна ефективност на промишлени системи, задължените лица:

1. изпълняват сами дейностите, в случай, че отговарят на изискванията за обследване за енергийна ефективност на сгради по чл. 43, ал. 1 или 2 или за обследване за енергийна ефективност на промишлени системи по чл. 59, ал. 1;

2. възлагат изпълнението на дейностите на лица, които отговарят на изискванията за обследване за енергийна ефективност на сгради по чл. 43, ал. 1 или 2, или за обследване за енергийна ефективност на промишлени системи по чл. 59, ал. 1.

• Внасяне на парични средства във Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“ или в други финансови посредници:

Ключов момент от цитираната по-горе разпоредба на чл. 21 от ЗЕЕ е алтернативната възможност за задължените лица - търговци с енергия да внасят парични средства във Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“ или в други финансови посредници. В тази връзка чл. 7, ал. 1, т. 11 от ЗЕЕ предвижда, че министърът на енергетиката утвърждава методика за оценка на размера на вноските от задължените по чл. 14, ал. 4 от ЗЕЕ лица във Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници" и в други финансови посредници, необходими за постигане на индивидуалните им цели по предложение на изпълнителния директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие. Към настоящия момент няма данни горепосочената методика да е разработена и утвърдена.

• Прехвърляне на енергийни спестявания, чрез прехвърляне на удостоверения за енергийни спестявания от задължени лица, които са в преизпълнение на целите си или от незадължени лица:

Съгласно чл.75 от ЗЕЕ, удостоверенията за енергийни спестявания могат да се прехвърлят от:

1. задължено към друго задължено лице по чл. 14, ал. 4, когато първото задължено лице е в изпълнение на определената му индивидуална цел за енергийни спестявания;

2. незадължено лице към задължено лице по чл. 14, ал. 4.

Водещото за удостоверенията за енергийни спестявания е, че те обективират реализирана икономия на енергия в резултат на вложена инвестиция за изпълнението на мерки по енергийна ефективност, тоест основното при прехвърлянето са не самите удостоверения, а икономията на енергия, за която те се отнасят.

Управление потреблението на енергия:

Законът за енергийната ефективност предвижда и още една съществена дейност - управление потреблението на енергия.

Съгласно чл. 63, ал. 1 от ЗЕЕ, задължените по чл. 14, ал. 4 лица, собствениците на сгради по чл. 38, ал. 1, по отношение на които може да бъде извършено обследване за енергийна ефективност или сертифициране, собствениците на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление са длъжни да извършват управление на енергийната ефективност.

Списъкът от дейности, посредством които се осъществява управлението на енергийната ефективност се съдържа в чл. 63, ал. 2 от ЗЕЕ и включва:

1. организиране на изпълнението на програмите за енергийна ефективност на държавните и местните органи, както и на други мерки, които водят до изпълнението на индивидуалните цели за енергийни спестявания;

2. поддържане на бази данни за месечното производство/потребление по видове енергии и потребители, включително дати, цени, количество и качество на доставените/продадените енергии и горива;

3. ежегодно изготвяне на анализи на енергийното потребление;

4. оценка на изпълнението на поставените им индивидуални цели за енергийни спестявания.

Закон за енергетиката

Със Закона за енергетиката на кметовете на общини се възлагат следните задължения:

- да изискват от енергийните предприятия на територията на общината прогнози за развитието на потреблението на електрическа и топлинна енергия и природен газ, програми и планове за електроснабдяване, топлоснабдяване и газоснабдяване;

- да осигуряват изграждането, експлоатацията, поддържането и развитието на мрежите и съоръженията за външно осветление на територията на общината за имоти общинска собственост;

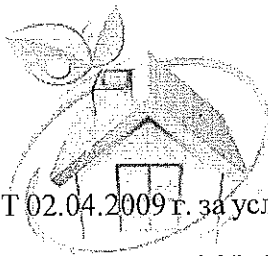
- да предвиждат в общите и подробните устройствени планове благоустройствени работи, необходими за изпълнението на инвестиционните програми на енергийните предприятия за развитие на мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура.

Закон за устройство на територията

Едно от основните изисквания на Закона за устройство на територията (ЗУТ) е т. нар. „шесто изискване към строежите“ - изискването за енергийна ефективност (вж. чл. 169, ал. 1, т. 6 от ЗУТ), въведено в ЗУТ през 2005 г. С въвеждането на това изискване дейностите, свързани с реализация на инвестиционни намерения в областта на строежите, в това число и дейностите по изпълнение на енергоспестяващи мерки, бяха поставени на съвършено нова основа.

Национални стратегически документи, планове и програми

- Протокол от Киото към Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата;
- Енергийна стратегия на Република България;
- Първи национален план за действие по енергийна ефективност 2008 - 2010 г.;
- Втори национален план за действие по енергийна ефективност 2011 - 2013 г.;
- Национален план за действие по енергийна ефективност 2014 - 2020 г.;
- Годишен отчет за изпълнението на Национални план за действие по енергийна ефективност 2014 - 2020 г за 2024г.;
- Национален план за действие по промените в климата; Стратегия за финансиране изолациите на сгради за постигане на енергийна ефективност и План - програма за нейното изпълнение;
- Национална програма за развитие „България 2030“;
- План за интегрирано развитие на Община Сапарева баня за периода 2025 - 2027 година.

- НАРЕДБА № РД-16-347 ОТ 02.04.2009 г. за условията и реда за определяне размера и изплащане на планираните средства по договор с гарантиран резултат, водещи до енергийни спестявания в сгради - държавна и/или общинска собственост;

- НАРЕДБА № РД-16-932 ОТ 23.10.2009 г. за условията и реда за извършване на проверка на водогрейни котли и на климатични инсталации по чл.27, ал.1 и чл.28, ал.1 от Закона за енергийната ефективност и за създаване, поддържане и ползване на базата данни за тях;

- НАРЕДБА № Е-РД-16-647 от 15.12.2015 г. за определяне на съдържанието, структурата, условията и реда за набиране и предоставяне на информация.

- НАРЕДБА № Е-РД-04-1 от 22.01.2016 г. за обследване за енергийна ефективност, сертифициране и оценка на енергийните спестявания на сгради;

- НАРЕДБА № Е-РД-04-2 от 22.01.2016 г. за показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на сградите;

- НАРЕДБА № Е-РД-04-3 от 04.05.2016 г. за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методиките за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им;

- НАРЕДБА № Е-РД-04-05 от 08.09.2016 г. за определяне на показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, както и за определяне на условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност и изготвяне на оценка на енергийни спестявания;

- НАРЕДБА за методиките за определянето на националната цел за енергийна ефективност и за определянето на общата кумулативна цел, въвеждането на схема за задължения за енергийни спестявания и разпределянето на индивидуалните цели за енергийни спестявания между задължените лица (приета с Постановление на Министерския съвет № 240 от 15.09.2016 г., обн., ДВ, бр. 75 от 27.09.2016 г., в сила от 27.09.2016 г.

Разработването на общински план за ЕЕ е задължителна част от държавната политика по ЕЕ. Националните краткосрочни програми се съставят от АЕЕ въз основа на националната дългосрочна програма и програмите изготвени на отраслово, областно и общинско ниво (чл.10 ал.4 от ЗЕЕ). Част от държавната политика по ЕЕ са и задължителните обследвания на енергоемки обекти с годишно потребление над граници,

определени в наредба за обследване за енергийна ефективност (чл.17 от ЗЕЕ). Съгласно чл.16 ал.2 от ЗЕЕ на задължителното сертифициране подлежат сгради – държавна или общинска собственост - в експлоатация, с обща полезна (разгъната) площ над 1000 кв. м.

За изпълнение на дейностите и подобряване на ЕЕ се осъществява контрол, в съответствие с глава V от ЗЕЕ.

4. Политика по енергийна ефективност на община Сапарева баня

4.1. Общинска политика по ЕЕ

Проблемът “енергийна ефективност” за община Сапарева баня има дефиницията: Енергийна ефективност е доста сложно, обемно и комплексно понятие, което накратко може да се представи като измерител на разумното използване на енергията. В основни линии тя включва повишаване на ефекта от дейностите свързани с потребление на енергия, при същевременно намаляване на разходите за това, естествено без загубата на комфорт.

Разумното управление на днешните енергийни нужди, без да се накърняват възможностите на бъдещите поколения за задоволяване на своите потребности от енергия е основен принцип на интегрираното планиране на енергопотреблението.

В сегашния момент все повече нараства ролята на общините в това интегрирано планиране на местно равнище. Предпоставка за това е и съществуващата нормативна база - Закон за енергетиката, Закон за енергийна ефективност, Закон за опазване на околната среда, Закон за устройство на територията и Закон за регионално развитие, които регламентират правилата за обвързване на енергийните планове с цялостната планова дейност в региона и общината. Със засилване на процеса на децентрализация на българските общини и в резултат от приватизацията в енергетиката общините придобиха нови функции, насочени към намаляването на консумация на енергия и понижаването на разходите за енергийни нужди, намаляване до минимум на вредните въздействия върху околната среда и промяна в поведението на крайните потребители в бита, услугите и местната промишленост.

Политиката на Община Сапарева баня в областта на ЕЕ е насочена към:

- намаляване на потреблението на горива и енергия;
- намаляване бюджетните разходи за енергия;
- намаляване на замърсяването на околната среда - намаляване на вредните емисии в атмосферата;
- подобряване на качеството на енергийните услуги;
- изграждане/реиновация на инфраструктура - геотермална централа, енергоспестяващо улично осветление, производство на биомаса, газификация, нови ВЕИ.

Реализирането на тази политика може да стане чрез:

- обединяване и координиране действията по енергоспестяване в обществен сектор – обществени сгради, сгради на образованието и здравеопазването, административното управление; ОПЕЕ определя като приоритет обновяването на сградите от образователната инфраструктура. През 2025 година общинската образователна система се представлява от едно учебно заведение.
- провеждане на одити в производствените и ремонтните предприятия, обслужващия сектор, в т.ч. туризма на територията на общината в посока за установяване на нуждите и ефективно влягане на инвестиции в реиновация и подобряване на технологиите и оборудването.

- създаване на предпоставки за влагане на инвестиции и финансиране на мерки, свързани с ефективното енергоуправление и използването на ВЕИ;

Политиката за енергийна ефективност на общината включва широка информационна кампания:

- Подготвяне на анкетни форми, съдържащи данни за характеристиките на сградния фонд, вътрешните инсталации, данни за въведените мерки за икономия на енергия.
- Информационен ден за граждани и бизнес – "Ден на енергийната ефективност под мотото «Използвай енергията като я пестиш»
- Запознаване на гражданите с изискванията на законите за енергийна ефективност и ВЕИ и наредбите и правилниците към тях. Предоставянето на актуална информация
- Разпространение на брошури, дипляни и др. информационни материали, посочващи дейностите и ефективните мерки за намаляване на енергопотреблението. Организиране на публикации в местните медии.

Реализирани целенасочени действия на община Сапарева баня за повишаване на ЕЕ:

- Внедряване на геотермално отопление в 80% от общинските сгради
- Поддръжка на енергоикономично улично осветление след изтичане на Еско договора;
- Проучване на възможностите за изграждане на соларни инсталации и предприятие, произвеждащо енергия от биомаса;
- Проучване възможностите за използване на слънчева енергия.

Пречки при реализацията на целенасочени действия за ЕЕ са:

- липса на стимули за рационално енергопотребление;
- недостатъчна осведоменост на потребителите за възможностите за намаляване на консумацията;
- затруднен достъп до финансиране за инвестиции по проектите за ЕЕ.

4. 2 Функции на общината в управлението на енергията

- Общината като консуматор на енергия;
- Общината като регулатор и инвеститор в енергийния сектор;
- Общината като мотиватор за повишаване на ефективността при производство и консумация на енергия.

Новите функции на общината обуславят:

- Разширяване на обхвата на енергийните програми върху всички енергийни субекти на територията на общината
- Обхващане на дейности в обхвата на трите основни функции на общината
- Обособяване на две основни групи дейности – инвестиционни и

неинвестиционни

- Разширяване на традиционния инструментариум за управление, изпълнение и финансиране

4.3. Дейности на общината като регулатор и мотиватор

Освен като потребител общината се проявява и като регулатор, тъй като при вземането на редица стратегически решения трябва да се отчете прякото им влияние върху консумацията на енергия. Плана за енергийна ефективност е насочен предимно към общинския сектор – сградите и услугите, при които общината изпълнява функцията си на консуматор на енергия. Мерките се съсредоточават предимно в сгради на училища, детски градини, общински сгради и здравните заведения и в известна степен и в системата на уличното осветление. В енергийния сектор, община Сапарева баня освен, че е потребител на енергия, тя е и **производител на топлинна енергия за собствена консумация**. Тази функция е свързана тясно със задълженията на общината да осигурява енергия за всички общински обекти – сгради и улично осветление.

Главна задача на общинския план за енергийна ефективност е прилагането на оптимален вариант от мерки за енергийна ефективност в средносрочен период и постигането на максимални икономически, социални и екологични резултати.

С оглед ролята на общината като местен орган на властта и произтичащите от това правомощия тя се явява като мотиватор за въздействие върху поведението на потребителите на енергия, основно чрез провеждане на информационна кампания и предоставяне на информация относно енергийната ефективност и използването на ВЕИ на територията на общината. В изпълнение на ОПЕЕ община Сапарева баня ще провежда политика, която е насочена към повишаване стандарта на крайния потребител и ще мотивира:

- Провеждане на образователна и информационна кампания сред учителите и учениците за формиране на енергийно ефективно поведение
- Създаване на мрежа за обмен на добри практики в прилагането на енергийно - ефективни дейности.

3.3 Анализ на финансовите възможности на община Сапарева баня

Основната идея, заложена в разработката на бюджета на община Сапарева баня е изпълнение на постите ангажменти за осигуряване на условия за работа в бюджетните структури на общината с цел обезпечаване на финансирането на образователните, здравните, културните и социалните услуги на населението. Поради недостиг на собствени приходи и субсидии от Републиканския бюджет приходната част на общинския бюджет е балансирана с дефицит. Неефективната работа на местната икономика не предполага в близките години съществено увеличаване на приходите и акумулиране на средства за цялостно финансиране на проекти, които биха допринесли за значително намаляване на енергийните разходи. Недостига на средства в общинския бюджет налага усилията при енергийното планиране и управлението на общината да се насочат към подобряване на състоянието на отделни обекти, особено в сферата на образованието, здравеопазването и уличното осветление за повишаване на енергийната им ефективност.

За нуждите при избора на конкретни управленски и технически решения са необходими специфични анализи и оценки на базовата информация. С цел изграждането на енергийната база от данни е наложително постоянно събиране на информация по месеци и по години и/или обмен на информация с други общини за енергийна ефективност, както и систематизиране на информацията чрез подходящ софтуер, с помощта на който се изгражда база от данни за обектите и се генерират различни видове справки за изразходени бюджетни средства, за разходите за горива и енергия за всеки обект.

Това в голяма степен ще позволи да се съпоставят разходите на сходните по функции обекти, да се направят разчети за потенциала за осъществяване на икономии, както и извършването на сравнителни анализи с базовата информация на други сходни общини.

Както в Република България, така и в град Сапарева баня, въпросите за замърсяването на околната среда в резултат на неефективното изразходване на енергията са особено актуални. Един от подходите за подобряване на екологичната обстановка е реализацията на проекти и програми за икономия на енергия за значими групи от консуматори. Обектите са с голямото разнообразие в структурите според годината на построяване и състоянието на сградите. Обща черта е нерационалното използване на енергията, която съществено надхвърля нивата за ефективна консумация, постигнати в подобни сгради в развитите страни.

Текущото състояние и бариерите пред общинска администрация Сапарева баня за реализирането на проекти по ЕЕ са: остарелите технологии и неблагоприятният енергиен баланс.

Пречки при реализацията на целенасочени действия за ЕЕ са: липса на стимули за рационално енергопотребление; недостатъчна осведоменост на потребителите за възможностите за намаляване на консумацията; недостатъчна институционална база; затруднен достъп до инвестиции по проектите за ЕЕ.

Като цяло се налага изводът, че за повишаване ефективността на енергопотреблението наличният сграден фонд се нуждае от реализация на редица енергоспестяващи мерки с обхват топлоизолация, ремонт, реконструкция и т.н.

Постигането на по-ниски текущи енергийни разходи и намаляването на емисиите на парникови газове, серен двуокис и други замърсители са приоритетни за инвестиции с оглед повишаване на енергийната ефективност в сградите и системите за улично осветление. Затова с използването на топлинната енергия на геотермалната вода значително са намалени разходите за енергия в общинските сгради, но е необходимо да бъде направено още: одити по ЗЕЕ, подмяна на дограми, топлоизолация на сгради

Най-често се прилагат 4 основни групи елементи за повишаване на енергийната ефективност в общината - технически, поведенчески, организационни и стимулиращи. Технически мерки се осъществяват при производството, доставката, разпределението и при крайната консумация на енергия. Останалите мерки изискват по-малки разходи, но оказват съществено влияние, както върху консумацията на енергия, така и върху енергийната култура на крайните потребители.

Недостатъчното приложение на мерки за енергийна ефективност през последните години, амортизацията на малкото приложени такива, води до нарастващи и ненужно големи разходи за енергопотребление. Това в днешни времена прави задължително прилагането на енергоефективни мерки, не само за намаляване на разходите, но и за повишаването на жизненото равнище и

комфорта на потребителите на енергия. Не на последно място, в синхрон със световната политика мерките водят и до екологични подобрения.

5. СЪСТОЯНИЕ НА ЕНЕРГИЙНОТО ПОТРЕБЛЕНИЕ

5.1. Обобщена оценка на изходното състояние

Състоянието на сградите, оборудването и инсталациите в повечето общински и обществени обекти е добро предвид предприетите мерки за намаляване разхода на енергия както и влагане на инвестиции във физическото обновяване на сградите и подмяната на съоръженията. На този етап сградата на кметство Ресилово, части от сградата на СУ „Христо Ботев“, които включват: пристройка, покрит плувен басейн и Етнографска сграда, сградата на стадиона са обекти, които подлежат на енергийно обследване и осъществяване на дейности по ремонт за прилагане на енергоефективни мерки, съгласно актове за общинска собственост, както следва са:

- Сграда, която се помещава в парцел IX, кв. 12 по плана на село Ресилово на адрес: ул. Захари Зограф №2, село Ресилово със застроена площ 345 кв.м с предназначение кметство;
- Сграда с идентификатор №65365.602.404.5 по КК на град Сапарева баня с адрес на сградата: гр. Сапарева баня, ул. Трети март №2, с предназначение Сграда за образование, със застроена площ 729 кв.м.
- Сграда с идентификатор №65365.602.404.9 – пристройка към СУ „Христо Ботев“, с предназначение покрит плувен басейн, със застроена площ 366 кв.м.
- Сграда с идентификатор №65365.602.404.10 по Кадастралната карта и регистри на Сапарева баня, обл. Кюстендил с адрес на сградата: гр. Сапарева баня, ул. „Трети март“ №2 и застроена площ 220 кв.м., с предназначение: Сграда за култура и изкуство
- Двуетажна сграда и трибуни с идентификатор № 65365.601.874.1 със застроена площ 194 кв.м., с предназначение спортна сграда.

На този етап е необходимо да бъде осигурено енергоефективно осветление с енергоемки светлоизточници в част от общинските сгради предвид това, че са реализирани дейности по саниране и ремонт на същите, но в някои от тях не е внедрено на 100%-та енерго-икономично осветление и внедряване на геотермална енергия в малка част от общинските сгради.

От голямо значение за жителите на общината е, че постигането на по-ниски текущи разходи за енергия и ефективното изразходване на енергоносителите са предпоставка за подобряване на екологичната обстановка и намаляване на емисиите на парникови газове-въглероден двуокис, въглероден оксид, серен диоксид и други замърсители на въздуха.

Подобряването на топлоизолацията, модернизирани отоплителни инсталации, могат да намалят енергопотреблението в стария сграден фонд с около 15 %.

5.2. Сграден фонд в общината

Наличният сграден фонд и реализираните мерки за енергийна ефективност на общинския сграден фонд са както следва:

№	Вид на общинската сграда	Адрес	Година на въвеждан е на сградата в експлоата ция	РЗП м.кв.	Инсталация за производство на енергия от възобновяеми източници	Година на въвежд ане на инстал ацията
1.	ОБА Сапарева баня- административна сграда	гр. Сапарева баня, ул. "Германея" №1	1999г.	721.20	Внедрено отопление с геотермална енергия Реновирана 2013г. Фонд „ФЕВИ“	2001г.
2.	ОБА Сапарева баня-пристройка	гр. Сапарева баня, ул. "Германея" №1	2007г.	938.16	Внедрено отопление с геотермална енергия	2007г.
3.	Читалище "Просветен лъч" гр.Сапарева баня	гр. Сапарева баня, ул. "Германея" №1	1980г.	1625.64	Внедрено отопление с геотермална енергия Реновирано 2009г. по ПРСР - 2007- 2013	2001г.
4.	Градска поликлиника	гр. Сапарева баня, ул. "Германея" №38	1976г.	780	Внедрено отопление с геотермална енергия Реновирана през 2019г. по Програма „Красива България“	1976г.
5.	Масивна сграда СУ "Христо Ботев"	гр. Сапарева баня, ул. "Княз Борис I" №3	1923г.	2100	Внедрено отопление с геотермална енергия Реновирана през 2012г. по ОП „Регионално развитие“ 2007-2013	2001г.

6.	Пристройка към ОУ "Христо Ботев" с предназначение "Покрит плувен басейн" РЗП 709.88 кв.м.	гр. Сапарева баня, ул. "Трети Март" №2	2010г.	709.88	Внедрено отопление с геотермална енергия	2010г.
7.	Масивна сграда ДГ "Св. Анна"	гр. Сапарева баня, ул. "Отец Паисий" №10	1982г.	1900.06	Внедрено отопление с геотермална енергия Реновирана 2018-2019г. по ПРСР 2014- 2020	2003г.
8.	Сграда на стадиона	гр. Сапарева баня, ул. "Германея" №61	1975г.	388		
9.	Кметство -административна сграда-II етаж	с. Сапарево, ул. "Христо Ботев" №24	1978г.	444		
10.	Кметство -административна сграда-II етаж	с. Овчарци, ул. "Рилски езера" №44	1952г.	198		
11.	Кметство -административна сграда	с. Ресилово, ул. "Захари Зограф" №2	1985г.	1035		
12.	Масивна сграда ДГ	с. Овчарци, ул. "Рилски езера" №43	1980г.	682	Реновирана 2018-2019г. по ПРСР 2014- 2020	
13.	Масивна сграда -здравна служба и детска градина	с. Ресилово, ул. "Цар Самуил" №1	1962г.	520	Реновирана 2018-2019г. по ПРСР 2014- 2020	
14.	ОУ "Св. Климент Охридски" с. Сапарево с РЗП 2 200 кв.м. - използват се само около 200 кв.м. от сградата	с. Сапарево, ул. "Христо Ботев" №24	1937г.	200		
15.	ОУ "Св. Иван Рилски" с. Ресилово с РЗП 1460 кв.м.- не се използва сградата	с. Ресилово, ул. "Синчец" №7	1936г.	1460		
16.	ОУ "Кирил и Методий" с.Овчарци с РЗП 640 кв.м.- не се използва сградата	с. Овчарци, ул. "Иван Рилски" №12	1940г.	640		

17.	ДСП в сградата на СУ „Христо Ботев”	гр. Сапарева баня, ул. "3 март " №2		315		
18.	Общински гараж	град Сапарева баня		407		
19.	Художествена галерия	град Сапарева баня , ул. "Княз Борис" 3	14.05.201 3	210.20		
20.	Етнографски музей	град Сапарева баня , ул. Трети март 2	11.09.201 5г.	409.80	Внедрено отопление с геотермална енергия	2015
21.	Посетителски център	Град Сапарева баня Ул. Германея №34	2005	151		

Една част от сградния фонд на общината не се използва и там на този етап няма да бъдат предвиждани мерки за ЕЕ, т.е. сградите, които не са действащи към настоящия момент не са обект за разглеждане от този план.

5.3. Производство и доставка на енергия на територията на общината

Разходите за енергия заемат значителен дял от бюджетите на българските общини, а България има един от най-високите коефициенти за енергоемкост – 7 пъти над средната стойност за страните на ОИСР. Това налага прилагането на нов подход, ориентиран към програмиране на дейностите по енергийна ефективност и въвеждането на енергоспестяващи системи за отопление, осветление и др.

По отношение на енергоносителите, баланса за община Сапарева баня се формира от: ел.енергия, твърдите горива – дърва и въглища и геотермална енергия.

Електроснабдяването в община Сапарева баня се осъществява от „СИНЕРГОН ЕНЕРДЖИ“ ООД, както и поддържането на електропреносната и електроразпределителната мрежа и съоръженията към нея. Дейността на дружеството се осъществява в съответствие с нормативната база на енергийния сектор в страната, поставена със Закона за енергетиката и приетите след това поднормативни актове. Всички населени места са електрифицирани.

На територията на общината няма снабдяване с природен газ. Възможностите за доставка и изграждане на газопроводна мрежа, както и цената на такава инвестиция, се проучват в момента.

На територията на общината има снабдяване с топлинна енергия от гореща геотермална вода. Изследват се възможностите за добиване на енергия от възобновяеми енергийни източници – водна, слънчева енергия и биомаса за задоволяване на местното потребление и производство на електроенергия от водни (ВЕЦ и ГЕЦ) и фотоволтаични централи.

Общината се явява единственият платец на енергийните разходи на обектите от общественения сектор, затова той е главния приоритет пред общинското ръководство. Общината е направила оценка и анализ на наличните си ресурси, които и дават възможности за прилагане на дейности и мерки за енергийна ефективност. Един от тези ресурси е термалната вода. Сериозна стъпка в тази посока е подмяната на използваните горива – дърва, въглища, нафта с топлинната енергия на водата.

Към настоящия момент е внедрено геотермално отопление в следните общински обекти, находящи се в гр. Сапарева баня: ДГ „Св. Анна“, гр. Сапарева баня, СУ „Христо Ботев“ гр. Сапарева баня, Закрит плувен басейн към СУ „Христо Ботев“ гр. Сапарева баня, Клуб на хората с увреждания, гр. Сапарева баня, Клуб на жената „От извора“, гр. Сапарева баня, НЧ „Просветен лъч“ гр. Сапарева баня, сградата на общинска администрация Сапарева баня, Бившата сграда на поликлиниката, където са поместени лекарски и стоматологични кабинети и Център за спешна медицинска помощ, Общинска баня, гр. Сапарева баня.

Подобряването на уличното осветление чрез подмяна на съществуващото с енергийноэффективно доведе до оптимизиране на енергопотреблението в тази целева група.

- ❖ Уличното осветление е един от основните консуматори на ел. енергия и генератор на разходи в бюджета на Община Сапарева баня. От страна на общината през

последните 5 (пет) години по системата за улично осветление е извършена цялостна подмяна на старите неефективни живачни осветители чрез монтаж на нови осветителни тела с модулни светодиодни осветители с инсталирана мощност до 46W, 24W и 12W (LED лампи) и до 50 000 часа работа от ново поколение за улично осветление с висока енергийна ефективност, високи експлоатационни характеристики и с възможности за бъдещо развитие и усъвършенстване на системите за улично осветление. До края на 2015г. бе извършена цялостна подмяна на 1381 броя осветителните тела от уличното осветление на общината във всяко едно от 4-те населени места от Община Сапарева баня след сключен Еско договор с предмет:

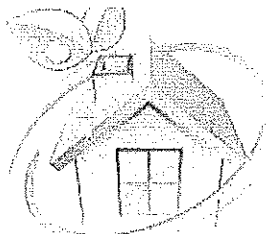
„Изпълнение на енергоефективни дейности с гарантиран резултат (ЕСКО услуги) с цел намаляване на енергопотреблението на уличното осветление, чрез подмяна на съществуващи осветителни тела със светодиодни осветителни тела, поддръжка и енергиен мениджмънт в населените места - гр.Сапарева баня, с. Сапарево, с. Овчарци и с. Ресилово от територията на Община Сапарева баня” след проведена обществена поръчка по ЗОП.

Друг начин за въздействие върху енергопотреблението в общинския сектор ще бъде инсталирането на слънчеви колектори за топла вода в някои общински обекти, използващи топла вода целогодишно.

5.4 Потенциал за енергийна ефективност е наличен още в следните направления – виж Таблица № 1

Таблица №1

№	Направление	Потенциал
1	Енергийна инфраструктура	Потенциалът се съдържа предимно в сградна обвивка, в модернизирани помещенията, в автоматизацията и смяната горивната база на отоплителните стопанства във въвеждането на управление и мониторинг .
2	Образование	
3	Здравеопазване и социални грижи	
4	Спорт, култура	
5	Улично осветление	
6	Административни сгради, офис сгради, търговски центрове	Въвеждане на критерии за енергийна ефективност при провеждането на Обществените поръчки. Формиране на поведенчески и организационни мерки за оптимизиране на енергопотреблението рационално използване на пространството.
7	Промисленост	
8	Туризъм	
9	Жилищен сектор	
10	Местни кадри	
		Повишаване експлоатационната дисциплина квалификацията на обслужващия административния персонал.

5.5 . Консумация на енергия на територията на общината на община Сапарева баня

Енергопотребление – относителни дялове в проценти за 2025г.

Таблица №2

Направления	Дърва	Въглища	Топла енергия	Ел. енергия	Общо
Образование	2%	3%	-	10%	15%
Социални грижи	-	-	-	3%	3%
Улично осветление	-	-	-	68%	68%
Общински сгради	1%	1%	-	12%	14%
О Б Щ О:	3%	4%	-	93%	100%

Данните за енергопотребление са сходни и за 2025г.

При анализ на енергоемкостта по направления и служби, откроява се високия дял на улично осветление – 68%, общинските сгради и образованието – по 15 %, а социалните дейности съставляват съответно– 3 % от енергопотреблението.

Разходите за ел. енергия се формират главно от уличното осветление и тук са взети енергоспестяващи решения чрез сключването на Еско договор за улично осветление с гарантиран резултат.

Разход в MW за улично осветление:

ГОДИНА	
2021	133,951
2025	129,682

Таблица №3

Конкретните цели, които се постигнаха с изпълнението на Еско договора за уличното осветление са както следва:

- *Повишаване на енергийната ефективност на уличното осветление на територията на община Сапарева баня;*
- *Намаляване на преките разходи на общината за улично осветление при осигурено такова; подобряване качеството и намаляване разходите по експлоатацията и обслужването му;*
- *Непрекъснат контрол на светлотехническите и енергийни параметри на елементите на осветителната уредба чрез автоматично управление на осветлението в населените места;*
- *Подобряване качеството и намаляване разходите по експлоатацията и обслужването му;*
- *Намаляване на емисиите на парниковите газове в резултат на намалената консумация на електрическа енергия;*
- *Обезпечаване на безопасното движение на МПС и пешеходци през тъмната част на денонощието и др.*

В образованието и общинските сгради като фактор най-силно влияе отопляемия сграден фонд с величината си като застроена площ и с техническите си характеристики за изолация и топлоотдаване.

6. ЦЕЛ И ОБХВАТ НА ПЛАНА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

6.1. Цели на Плана

Основната цел на разработването на ПЕЕ е да бъдат идентифицирани възможните дейности и мерки, които да доведат до енергийни спестявания, както и програмите и проектите за тяхното изпълнение. Също така чрез ПЕЕ ще бъде определено текущото състояние на енергийното потребление на всички обекти, на база на което ще бъдат определени възможните нива на намаляване на енергийните разходи.

Общите цели на ПЕЕ се определят въз основа на приоритетите за развитие на общината като цяло и са съобразени с общите цели за развитие на района за планиране, както и със спецификата и потенциала на областта.

Общинският план за енергийна ефективност отговаря и на националните приоритети за реализация на енергоспестяване и намаляване на вредните емисии в атмосферата.

Стратегическа цел на енергийния план:

«СЪЗДАВАНЕ НА ПРЕДПОСТАВКИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ НА САПАРЕВА БАНЯ В ЕНЕРГИЙНО ЕФЕКТИВНА ОБЩИНА И ПОСТИГАНЕ НА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ».

Специфични цели на Плана за енергийна ефективност за периода 2025-2030 г.

Цел №1 Повишаване на енергийната ефективност в обектите, които се издържат чрез общинския бюджет

Мярка 1.1.: Повишаване на енергийната ефективност в общинските сгради

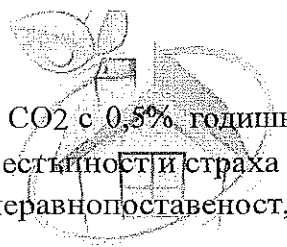
Очаквани резултати:

- а/. Привеждане на сградния фонд към изискванията на Закона за енергийна ефективност и Наредбите за енергийна ефективност, съвместно със саниране на сградите
- б/. Намаляване на разходите на енергия до 5 % за периода 2025-2030 г.;
- в/. Намаляване на разходите на горива с до 5 % за периода 2025-2030 г.;
- г/. Намаляване емисиите от CO₂ до 4% за периода 2025-2030 г.;
- д/. Подобен комфорт на обитаване в обновените сгради;
- е/. Удължен живот на изброените сгради и техните инсталации и съоръжения.

Мярка 1.2.: Обновяване на уличното осветление в общината

Очаквани резултати:

- а/. Подобряване на качеството на уличното осветление и привеждането му в съответствие с хигиенните норми;
- б/. Намаляване на годишните разходи на електрическа енергия до 10%;

-
- в/. Намалвяване на емисиите от CO₂ с 0,5% годишно;
 - г/. Намалвяване на уличната престъпност и страха от престъпността;
 - д/. Справяне със социалната неравнопоставеност, чрез обновление на районите в неизгодно положение;
 - е/. Намалвяване на пътно-транспортните произшествия;
 - ж/. Гарантиране на възможности за движение пеш и с велосипед.

Инвестиционни проекти:

- 1.2.1. Подмяна на улични и паркови осветителни тела с нови енергоспестяващи с модерен дизайн и дълъг живот.
- 1.2.2. Изграждане или възстановяване на кабелна и стълбова мрежа
- 1.2.3. Подновяване на заземления; изработване на свързващи муфи; подмяна на контактори, предпазители, табла за паркови стълбове, релета и други.

При мярка 1.1 и 1.2 икономията от реструктуриране на сградите ще се покаже с точност над 5% след направата на енергийно обследване и бизнес план за съответната година.

Цел №2: Повишаване на енергийната ефективност в жилищните сгради на територията на общината

Мярка 2.1: Насърчаване на енергийната ефективност в жилищните сгради на територията на общината

Очаквани резултати:

- а/. Намалвяване на годишните разходи на енергия;
- б/. Намалвяване на емисиите CO₂;
- в/. Подобрен комфорт на обитаване в обновените сгради;
- д/. Удължен живот на изброените сгради и на техните инсталации и съоръжения.

Неинвестиционни дейности:

2.1.1. Разработване и осъществяване на общинска програма за:

- насърчаване на проекти за енергийна ефективност в жилищни сгради;
- подготовка и провеждане на кампания за насърчаване на повишаването на енергийната ефективност в жилищните сгради;

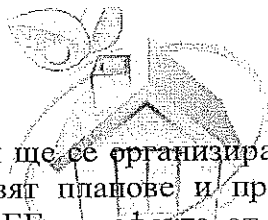
Цел 3: Въвеждане на управление на енергията на територията на общината

Организиране на управление на енергийната ефективност в общински сгради

Мярка 3.1: Създаване на общински кадри по енергийна ефективност

Очаквани резултати:

- а/ Обучени общински експерти и специалисти по енергийна ефективност.
- б/ Организирано управление на енергийната ефективност в общинските сгради

В община Сапарева баня ще се организира управление на ЕЕ съгласно Раздел V от ЗЕЕ. Ежегодно ще се изготвят планове и програми за повишаване на ЕЕ, ще бъде представяна информация в АЕЕ за ефекта от изпълнените мерки. Ще бъде определен служител, в чиято длъжностна характеристика ще бъдат включени горепосочените задължения. Ще бъде воден дневник за месечното потребление по видове енергии, включително дати, цени и количества на доставките, както и идентификационни номера на документите, удостоверяващи качеството на доставените горива.

Неинвестиционни дейности:

3.1.1. Разработване на комплексна програма за обучение на общински експерти и специалисти по енергийна ефективност.

Мярка 3.2: Проучване на потенциала за енергийна ефективност в общината и на възможностите за неговото оползотворяване

Очаквани резултати:

- а/. Енергиен баланс, съставен на основата на потенциала на ВЕИ на територията на общината и на стратегическата цел за постигане на енергийна независимост.
- б/. Създадени предпоставки за оползотворяване на потенциала на ВЕИ.
- в/. Идентифицирани финансови източници и инструменти за финансиране на проектите и дейностите от енергийния план на общината.
- г/. Енергийна информационна база на общината.

Неинвестиционни дейности (проучвания):

3.2.1. Проучване на потенциала на територията на общината по отношение на наличието и използваемостта на:

- възобновяемите енергийни източници в различни сектори (вкл. в областта на туризма);
- водна, слънчева и геотермална енергия за производство на топлинна енергия и електричество;

3.2.2. Разработване на енергиен баланс на общината на основата на установения потенциал на възобновяеми енергийни източници.

3.2.3. Проучване на алтернативни възможности за финансиране на енергийната програма на общината, в т.ч. по линия на европейски програми и други източници за финансиране

3.2.4. Проучване на местните нужди от техническа помощ в областта на енергийната ефективност.

3.2.5. Създаване и осигуряване на поддържането на енергийна информационна база на Община Сапарева баня.

Мярка 3.3. Мобилизиране на обществена подкрепа за изпълнение на енергийния план на основата на широко партньорство с бизнеса и организации на гражданското общество

Очаквани резултати:

- а/. Осигурена широка обществена подкрепа за изпълнението на общинската енергийна програма.
- б/. Установени трайни публично-частни партньорства между общината и частния сектор.
- в/. Въведено управление на енергията на територията на общината.

Неинвестиционни дейности (проучвания):

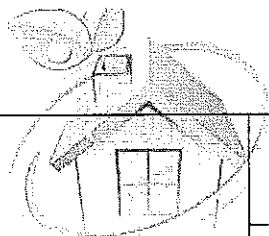
- 3.3.1. Подготовка и провеждане на широка разяснителна кампания сред населението и местния бизнес за целите на общинския енергиен план и за необходимостта от партньорства между участниците в нейното изпълнение.
- 3.3.2. Въвеждане на постоянно наблюдение, анализ и оценка на състоянието на изпълнението на енергийния план на общината и публикуване на периодични информации.

6.2. Обхват на плана

Изпълнението на Общинския план за енергийна ефективност ще се осъществи за период от 5 години. Ще се изготви програма за реализация на плана, където ще се вземе под внимание финансовото осигуряване и тежест на плана върху общинския бюджет както във времето така и по отношение на различните източници на финансиране на плана и възможностите за неговото реално изпълнение.

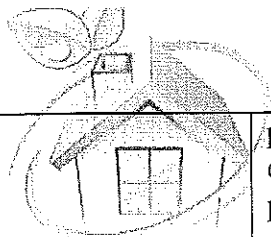
7. ИЗБОР НА ПРОГРАМИ, ДЕЙНОСТИ И МЕРКИ

След направения анализ и оценка на изходното състояние, както и на потенциала за енергийна ефективност в различните сектори на община Сапарева баня бяха избрани приоритетни проекти, които да се изпълняват в рамките на Плана за енергийна ефективност за периода 2025-2030. Проектите, както и кратко описание на предвидените дейности, са показани по-долу Таблица №4.

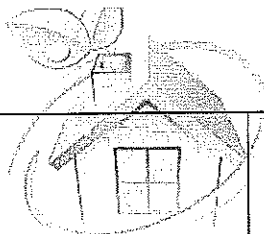
№	Направления, сектори и проекти	Видове планира		
		Инвестиционни		
		Общината като консуматор на енергия	Общината като производител и доставчик	
1.	ЦЕЛ 1. Повишаване на енергийната ефективност в обектите, които се издържат чрез общинския бюджет			
1.1.	МЯРКА 1.1. Повишаване на енергийната ефективност в сгради – общинска собственост с РЗП над 1000 кв.м.			
1.1.1.	Инвестиционни проекти:			
1.1.1.1.	Кметство с. Ресилово; включително читалище и библиотека	Възлагане извършването на енергийни обследвания на 4 общински сгради, в т.ч. училища, детски градини, читалища и други общински сгради; Възлагане изготвянето на необходимата строителна документация, съгласно ЗУТ. Реализация на проекти за саниране,	Община Сапарева баня е производител на топлинна енергия за собствена консумация.	И п. п. а. ф. и. с. д. к. п. ф. О. п. П. п.
1.1.1.2.	Повишаване на енергийната ефективност в сгради – общинска собственост с РЗП до 1000 кв.м.			
1.1.1.1.	Кметство с. Сапарево с РЗП 444 кв.м. (2 –ри етаж); включително читалище и библиотека			
1.1.1.2.	Кметство с. Овчарци с РЗП 198 кв.м. (2 –ри етаж); включително читалище и библиотека			
1.1.1.5.	Сграда на стадиона – гр. Сапарева баня с РЗП – 200 кв.м.			
1.1.1.6.	Здравна служба с. Сапарево с РЗП 200 кв.м.			
1.1.1.7.	Сграда на стадиона			
1.1.1.8.	Общински гараж			

ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ ЗА ПЕРИОДА 2025-2030 Г.

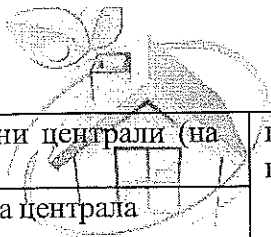
		рехабилитация и енергийно ефективна реконструкция на общинските сгради. Енергийно обследване и издаване на сертификати за ЕЕ.		Н с р п ф п
1.2.	МЯРКА 1.2 Обновяване на уличното осветление в общината			
1.2.1.	Инвестиционни проекти:			
1.2.1.1.	Качествена поддръжка на осветлението и използване на енергоефективни осветителни тела	Реализация на проекта		Р п с д к ф п и
2.	ЦЕЛ 2. Повишаване на енергийната ефективност в жилищните сгради на територията на общината			
2.1.	МЯРКА 2.1. Насърчаване на енергийната ефективност в жилищните сгради на територията на общината			
2.1.1.	Неинвестиционни дейности			
2.1.1.1.	Прилагане на мерки за енергийна ефективност в сграден фонд – частна собственост на територията на община Сапарева баня.			

ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ ЗА ПЕРИОДА 2025-2030 Г.

3.	Цел 3. Въвеждане на управление на енергията на територията на общината			
3.1.	Мярка 3.1: Създаване на общински кадри по енергийна ефективност			
3.1.1.	Неинвестиционни дейности			
3.1.1.1	Разработване на комплексна програма за обучение на общински експерти и специалисти по енергийна ефективност.			
3.2.	Мярка 3.2: Проучване на потенциала за енергийна ефективност в общината и на възможностите за неговото оползотворяване			
3.2.1.	Инвестиционни проекти			
3.2.1.1	Изграждане на 4 мини ВЕЦ	Идентифициране на подходящи терени и		Т К
3.2.1.2.	Изграждане на pV централа			

ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ ЗА ПЕРИОДА 2025-2030 Г.

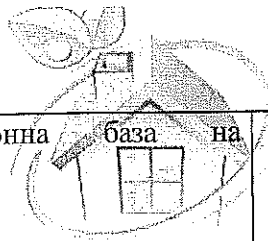

3.2.1.3.	Изграждане на отоплителни централи (на биомаса)	предпроектни проучвания		Н П И П
3.2.1.4.	Изграждане на геотермална централа			
3.2.2.	Неинвестиционни дейности			
3.2.2.1	Разработване на енергиен баланс, съставен на основата на потенциала на ВЕИ на територията на общината и на стратегическата цел за постигане на енергийна независимост.			Р е о н п в е

ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ ЗА ПЕРИОДА 2025-2030 Г.

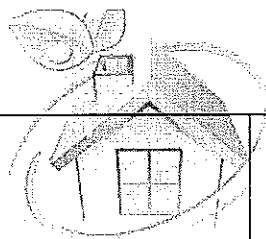

3.2.2.2	Създаване на предпоставки за оползотворяване на потенциала на ВЕИ			П п т о н и в с о с г з е
3.2.2.3	Идентифициране на финансови източници и инструменти за финансиране на проектите и дейностите от енергийната програма на общината.			П а в ф е н л о п р и с

3.2.2.4	Енергийна информационна база на общината.			П М Т О Е С О П Е И Н
3.3.	Мярка 3.3. Мобилизиране на обществена подкрепа за изпълнение на енергийния план на основата на широко партньорство с бизнеса и организации на гражданското общество			
3.3.1.	Неинвестиционни дейности			
3.3.1.1	Дейности за осъществяване на широка обществена подкрепа за изпълнението на общинския енергиен план. Установяване на трайни ПЧП			Р П Н С П Р Е П У П

ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ ЗА ПЕРИОДА 2025-2030 Г.

В.3.1.2.	Управление на енергията на територията на общината			В П Н О С И Е Н П И

ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ ЗА ПЕРИОДА 2025-2030 Г.

8. ОЧАКВАНИ ЕФЕКТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Прилагането на плана ще допринесе за повишаването на жизнения стандарт на населението, опазването на околната среда и подобряването на екологичната обстановка, изграждането на нова и разширяването на съществуващата инфраструктура, които са приоритети за развитието на общината. Чрез повишаване на енергийната ефективност ще се намалят разходите на общинския бюджет и ще се осигурят средства за решаване на други жизнено важни обществени проблеми.

Най-важните резултати, които ще се постигнат с реализирането на ОПЕЕ, са следните:

- икономия на топлинна енергия
- икономия на електрическа енергия
- икономия на гориво
- намалени емисии парникови газове
- икономия на средства.

Освен горните практически резултати, изпълнението на ПЕЕ ще доведе до:

- опазване на околната среда
- забавяне на процеса на изчерпване на природните енергийни ресурси
- подобряване на условията и стандарта на живот на хората
- диверсифициране на енергийните доставки и намаляване на зависимостта на обектите от цените на горива и енергии
- създаване на нови пазарни възможности за търговци (производители, фирми за услуги и т.н.) и разкриване на нови работни места
- създаване на конкуренция между основните енергийни доставчици, по-голяма сигурност на доставките и намаляване на цената на първичните енергоресурси
- подпомагане постигането на устойчиво енергийно развитие и подобряване на показателите на околната среда, свързано с изпълнение на поетите задължения от Република България относно:
 - рамковата конвенция на ООН по Изменение на климата, приета през юни 1992 и ратифицирана от България на 16 март 1995
 - протокола от Киото, ратифициран през 2002, съгласно който страната ни има задължение да намали емисиите на парникови газове през периода 2008-2012 с 8 % от общото количество емисии, спрямо базисната 1988.

Очаквани ефекти от ефективното прилагане на общинския план за енергийна ефективност в следните области:

1. **Енергийна инфраструктура** - оценяване на съществуващите възможности за икономии, с помощта на енергийните показатели, повишаване на информираността за ползите и предимствата по отношение на енергийната ефективност, намаляване на енергопотреблението, оползотворяване на местни ВЕИ, постигане на устойчиво енергийно развитие;
2. **Образование, здравеопазване, социални услуги, спорт, култура, административни сгради** - намаляване на емисиите от парникови газове в околната среда; намаляване потреблението на горива и ел. енергия; привеждане на сградите в съответствие със стандартите за енергийна ефективност и изискванията на наредбите; повишаване комфорта на обитаване в сградите, което ще спомогне за по-ефективен учебен и работен процес; разширяване възможностите за провеждане на културни и научни прояви; повишаване на съзнанието на подрастващите в ефективно ползване на горива, енергия и вода.
3. **Улично осветление** – поддръжка на системата в устойчиво състояние; намаляване разходите за поддръжка и експлоатация; намаляване на вредните емисии, вследствие намалена консумация на електроенергия; повишаване безопасността при движение на пешеходци и създаване на комфортна нощна среда.
4. **Жилищен сектор, промишленост** – повишаване на общественото съзнание при ползването на горива, енергия и вода; намаляване разходите и потреблението на горива, енергия и вода в частния и обществен сектор.
5. **Местни кадри** – създаване на кадри, способни да провеждат ефективна енергийна политика на общинско ниво, както и да идентифицират проекти по енергийна ефективност, които да бъдат финансирани по европейски програми и фондове.

9. ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА, СРОКОВЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

9.1. Етапи на изпълнение

Като се отчита специфичният характер и сложността на всеки конкретен обект, както и спецификата и вида на избраните мерки, дейности и проекти, е препоръчително ПЕЕ да се изпълни на няколко етапа:

○ Инвестиционно намерение

Това включва извършването на определени проучвания, с които се цели да се установи дали е целесъобразно осъществяването на инвестиционното намерение, начините и мащаба на изпълнението му и др. Тези проучвания следва да изяснят и положението по редица маркетингови, технологически и други въпроси.

○ Предварително проучване

Необходимо е да се направи предварително (т. нар. предпроектно) проучване за състоянието на обектите, в които е предвидено да бъдат реализирани мерки и дейности за намаляване на енергийното потребление - състояние на съоръженията, конструкциите, енергийните системи, изследване на енергийните разходи за последните години и др.

○ Инвестиционен проект

Разработване на инвестиционен проект е необходимо в някои случаи поради спецификата и обема на предвидените дейности.

○ Подготовка и изпълнение на строителството

Това включва подготовка на всички необходими документи и извършване на съответните строително – монтажни дейности за постигане на поставената цел.

○ Мониторинг

За установяване на намалението на енергийното потребление след реализацията на съответните дейности и мерки, следва да се извършват ежемесечно отчитане и записване на параметрите от измервателните уреди, инструктаж на техническия персонал по поддръжката на инсталациите и др.

9.2. Срокове за изпълнение на плана

Изпълнението на Общинския план за енергийна ефективност ще се осъществи за период от 5 години. Ще се изготви програма за реализация на плана, където ще се вземе под внимание финансовото осигуряване и тежест на плана върху общинския бюджет както във времето така и по отношение на различните източници на финансиране на плана и възможност за неговото реално изпълнение.

Ще се извършат детайлни енергийни обследвания на сградните обекти, предвидени за енергийно ефективна реконструкция в плана, повечето от които са подлежащи на сертифициране за енергийна ефективност в съответствие със Закона за енергийна ефективност и съответните наредби.

През всичките години текущо ще се изпълняват дейностите по събирането, обработването и анализ на информацията за състоянието и

енергопотреблението на всички общински обекти. Тези дейности са важна основа за мониторинг на резултатите, актуализирането на общинския план.

Важно е да се отбележи, че след извършването на детайлни енергийни обследвания на обектите общинска собственост, ще се подредят приоритетни обекти, които притежават голям потенциал за енергийна ефективност. Решения за това ще се взимат при ежегодната актуализация на плана

9.3. НЕОБХОДИМИ ИНВЕСТИЦИИ И ФИНАНСОВО ОСИГУРЯВАНЕ

Таблица №5

№	Направления, сектори, проекти и дейности		Необходими средства	Финансово осигуряване
	инвестиционни	неинвестиционни		
1.	Енергийна инфраструктура			
		Информационен ден за граждани и бизнес - „Ден на енергийната ефективност» под мотото „Използвай енергията като я пестиш» Разпространение на брошури, дипляни и др. информационни материали, посочващи дейностите и ефективните мерки за намаляване на енергопотреблението. Организиране на публикации в местните медии.	100лв./мес.	Общински бюджет
2.	Общински сгради, включващи: Образование, здравеопазване и социални услуги, спорт, култура, административни сгради.			
	Детайлно обследване саниране общински сгради		50 000лв.	Общински бюджет Европейски програми
	Реконструкция и модернизация на сгради	на	6 000 000	АЕЕ Европейски програми Норвежки финансов механизъм

	Предпроектни проучвания и реализация на проекти за монтаж на соларни инсталации и други ВЕИ		2 000 000 лв.	Европейски програми Приоритет 4 „Справедлив преход“ по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г.
3.	Улично осветление			
	Мерки по поддръжка за улично осветление след изтичане на ЕСКО договора		500 000лв.	Общински бюджет Европейски програми
4.	Местни кадри			
		Квалификация на експерти и обучение в новите законови изисквания на ЕС	5000лв/год.	Общински бюджет Европейски програми Национално финансиране

10. ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТИТЕ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

В момента общината не разполага със собствени финансови средства за инвестиции в проекти по ЕЕ, а в интерес е да реализира подобни проекти, тъй като се изразходват значителни средства от бюджета за енергийни ресурси. Реализирането на подобни проекти не само ще облекчи общинския бюджет, но и ще доведе до повишаване на благосъстоянието на жителите на общината. Те са атрактивни и изгодни, тъй като имат енергоспестяващ ефект. При реализирането на проекти за подобряване на енергийната ефективност няма дълги периоди на строителство и средствата започват да се възстановяват веднага след влягането им. Инвестирането в енергийната ефективност не е самоцел, а средство за намаляване на разходите, подобряване националната конкурентноспособност, сигурността на енергоснабдяването и опазването на околната среда, както и средство за борба с бедността и създаване на допълнителна заетост.

По-долу са посочени начините за осигуряване на финансиране на проекти по ЕЕ.

10.1. Проектно финансиране чрез кредитиране

Целта е финансирането на нови дългосрочни инфраструктурни или индустриални проекти, като кредитополучател е т.нар. проектна компания или съществуващо дружество, при което проектът може да бъде обособен отделно както счетоводно, така и от гледна точка на системата от обезпечения по кредита.

Проектното финансиране е схема на кредитиране, която разчита най-вече на произхождащите от проекта парични потоци за издължаване, а активите на проекта служат за обезпечение на заема.

10.2. Програми и фондове

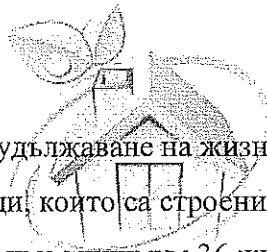
Цялостно или частично финансиране на инвестиционните програми може да бъде осигурено чрез национални или чужди фондове и международни програми. По-важните национални фондове и програми, които предлагат възможности за кредитно или безвъзмездно финансиране на проекти за ЕЕ, като част от мерките обаче са неприложими за община Сапарева баня, предвид заложените критерии за допустимост:

• НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА МНОГОФАМИЛНИТЕ ЖИЛИЩНИ СГРАДИ

□ Програмата е приета с Постановление № 18 от 2 февруари 2015 г. на Министерски съвет на Република България и е насочена към многофамилни жилищни сгради.

□ Целите включват:

- подобряване на енергийната ефективност на сградите, намаляване на енергопотреблението и разходите за отопление.

- подобряване на жилищната среда, удължаване на жизнения цикъл на сградите.
- ☐ Обхват: многофамилни жилищни сгради, които са строени по индустриален способ (например панелни блокове) и в които има минимум 36 жилищни единици – според условията.
- ☐ Финансиране: Програмата предоставя безвъзмездна финансова помощ (БВП) на сдружения на собствениците, регистрирани по Закона за управление на етажната собственост.
- ☐ Допустими дейности: техническо обследване, енергийно обследване, изработване на проектна документация, строително-ремонтни работи (СМР) и др.

Програмата е насочена към обновяване на многофамилни жилищни сгради, като с нея се цели, чрез изпълнение на мерки за енергийна ефективност да се осигурят подобри условия на живот за гражданите в многофамилни жилищни сгради, топлинен комфорт и по-високо качество на жизнената среда.

Изпълнението на мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради допринася за:

- по-високо ниво на енергийната ефективност на многофамилните жилищни сгради и намаляване на разходите за енергия;
- подобряване на експлоатационните характеристики за удължаване на жизнения цикъл на сградите;
- осигуряване на условия на жизнена среда в съответствие с критериите за устойчиво развитие.

В рамките на Националната програма се предоставя финансова и организационна помощ за повишаване на енергийната ефективност в многофамилни жилищни сгради за подобряване на енергийната ефективност на сградите, в които живеят.

ПРОГРАМА „КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА“ 2021-2027

- Програмата е инструмент за периода 2021-2027 г., предназначена за подпомагане на предприятията (особено микро, малки и средни, но в някои случаи и по-големи) в България за повишаване на тяхната конкурентоспособност и иновационен капацитет.
- Финансирана е от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и е част от политиката за сближаване на ЕС.
- Програмата се стреми да подпомогне цифровата трансформация, индустриалната трансформация, иновациите, зеления и нисковъглероден преход.

🔗 Основни приоритети и цели

- Приоритет 1: „Иновации и растеж“ – подпомагане на НИРД (научно-изследователска и развойна дейност), внедряване на иновации, индустриална собственост и др.
- Приоритет 2: „Кръгова икономика, устойчиво производство и зелена трансформация“ – мерки за енергийна ефективност, преход към нисковъглеродна икономика, цифровизация.
- Техническа помощ – подпомагане на управлението, мониторинг и др.

НАЦИОНАЛЕН ДОВЕРИТЕЛЕН ЕКОФОНД (НДЕФ)

🔗 Основна мисия

НДЕФ управлява национални и международни средства за:

- енергийна ефективност (ЕЕ) в обществени и частни сгради,
- възобновяема енергия (ВЕИ),
- намаляване на парниковите емисии,
- устойчив транспорт.

1.Инвестиционна програма за климата (ИПК)

- Финансира **общини, държавни и общински предприятия, училища и болници** за енергийна ефективност, саниране и ВЕИ.
- Подкрепя проекти за:
 - подмяна на отоплителни системи,
 - топлоизолация,
 - фотоволтаици и соларни системи,
 - енергийни обследвания и сертифициране.
- Финансиране: **до 90% безвъзмездна помощ** (в зависимост от вида и мащаба на проекта).
- Бюджет 2025 г.: ~20 млн. лв.

2.Програма за демонстрационни проекти в областта на ЕЕ и ВЕИ

- Цел: да се покажат добри практики за енергийна ефективност и ВЕИ, които могат да се мултиплицират.
- Бенефициенти: **общини, училища, детски градини, болници, предприятия.**
- Финансиране: до **75% безвъзмездна финансова помощ**, остатъкът – собствен принос.

3. Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“ (ФЕЕВИ)

- Управлява се от НДЕФ, предлага **финансови инструменти** (не само грантове):
 - нисколихвени заеми,
 - съфинансиране с други програми,
 - комбинирани схеми с ПЧП.
- Подходящ за: **предприятия, индустриални зони, общини.**

4. Пилотни проекти за декарбонизация на обществени сгради

- Ново направление (2025 – 2027 г.).
- Цел: дълбоко обновяване на сгради с почти нулево потребление на енергия (nZEB).
- Приоритет: **общински училища, детски градини и здравни заведения.**
- Финансиране: 80–100% от стойността на проекта.

- **МЕЖДУНАРОДНИ ПРОГРАМИ И ИНИЦИАТИВИ**
ИНИЦИАТИВА „ЕКО ИНОВАЦИИ“

Инициативата подкрепя еко-новаторски проекти в различни сектори, които целят да предотвратят или намалят (негативното) влияние върху природата и които допринасят за оптималната употреба на ресурсите: разработване на продукти, техники, услуги и процеси, които намаляват емисиите на CO₂, ефективно използване на ресурсите, насърчаване на рециклирането и др.

Приоритетните области на програмата включват: рециклиране на материалите, сгради, производството на храни и напитки сектор, както и екологични бизнес. Въпреки, че ще се дава приоритет на МСП и частни фирми като бенефициенти, поканата за набиране на предложения по програмата е отворена за всяко юридическо лице от една от следните страни: 27 страни членове на ЕС, Норвегия, Исландия и Лихтенщайн, Албания, Хърватия, Бившата Югославска Република Македония, Израел, Черна гора, Сърбия и Турция, други страни - не членки на ЕС при условия, че има влязло в сила споразумение.

ПРОГРАМА „ИНТЕЛИГЕНТНА ЕВРОПА“

Програмата е основен инструмент за подпомагане премахването на нетехнологични бариери и за принос към сигурността, устойчивостта и конкурентоспособността на европейската енергийна система. Програмата подкрепя проекти, които популяризират и разпространяват знания, практики и информация относно спестяването на енергия, променят политиките и нагласите на хората, както и такива, които подпомагат пазара на енергоспестяващи продукти в различни области-транспорт, строителство, възобновяеми източници, биогорива и др.

Със средства от програмата могат да се финансират до 75% от общите допустими разходи по проекта. Изключение от това правило прави само новата инициатива, насочена към разработване и прилагане на национални схеми за квалификация на кадри в областта на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници в строителния сектор. Финансирането за нейния първи етап е до 90% от общите допустими разходи.

Допустими кандидати са обединения от минимум три публични или частни

организации от страните членки на ЕС, както и членки на EFTA (Норвегия, Исландия и Лихтенщайн), страни кандидатки или страни от Западните Балкани. Мерките, допустими по програмата са насочени в няколко основни направления:

-Енергийна ефективност и рационално използване на ресурсите (SAVE)

-Енергийноэффективни сгради, енергийни постижения в промишлеността, енергоефективни продукти;

-Нови и възобновяеми енергийни източници (ALTENER) - Електроенергия от възобновяеми енергийни източници, отопление и охлаждане от възобновяема енергия; домашни и други приложения от малък мащаб на възобновяемата енергия; биогорива; Енергия в транспорта (STEER) - Алтернативни горива и екологично чисти превозни средства; енергийно-ефективен транспорт;

-Интегрирани инициативи - Създаване на местни и регионални агенции за управление на енергията; европейска мрежа за местни действия; устойчиви енергийни; био-бизнес инициативи; инициативи за енергийни услуги; образователна инициатива за интелигентна енергия.

ЕВРОПЕЙСКА ФИНАНСОВА ИНИЦИАТИВА JASPERS (JOINT ASSISTANCE IN SUPPORTING PROJECTS IN EUROPEAN REGIONS)

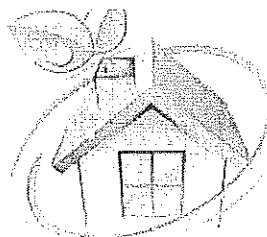
Програмата е съвместна финансова инициатива на Европейската комисия, Европейската инвестиционна банка и Европейската банка за възстановяване и развитие и предлага техническа помощ при решаването на комплексни задачи по подготовката на качествени значими проекти, които да се представят за кандидатстване за финансиране от Европейските фондове пред ЕК. JASPERS е инструмент за техническа помощ за подготовката на големи инфраструктурни проекти, за които се предвижда финансиране от Структурните и от Кохезионния фондове на Европейския съюз. Техническата подкрепа от страна на инициативата е безвъзмездна и се изразява в предоставяне на консултации, съгласуване, изграждане и доусъвършенстване структурата на проекта, преодоляване на трудности, отстраняване на пропуски и идентифициране на нерешени проблеми.

Предпочитат се големи проекти в областта на опазването на околната среда на стойност над 25 млн. евро.

ЕВРОПЕЙСКАТА ИНИЦИАТИВА JESSICA (JOINT EUROPEAN SUPPORT FOR SUSTAINABLE INVESTMENT IN CITY AREAS).

JESSICA е съвместна инициатива на ЕК, Европейската инвестиционна банка и Съвета на Европейската банка за развитие, която подкрепя публично-частни проекти за градско развитие, чрез предоставяне на заеми, банкови гаранции и дялово участие. На 27 май 2009 г. беше подписан Меморандум за разбирателство между правителството на Р България и Европейската инвестиционна банка за изпълнение на инициативата JESSICA в България. В качеството си на Холдингов фонд, ЕИБ ще подпомага българските общини в процеса на интегрирано градско планиране и идентифициране на проектни идеи и ще създаде Фондове за градско развитие, които да започнат реалното финансиране на проекти.

Избираемите проекти по JESSICA трябва да бъдат насочени към подобряване на градската среда, като задължително включват компонент, който ще осигури печалба и възможност вложеният финансов ресурс да бъде върнат обратно във Фонда за градско развитие, в средносрочен план. Такъв тип компоненти могат да включват: бизнес

центрове, бизнес паркове, културни институции, спортна инфраструктура, търговски зони, мерки за енергийна ефективност и др. Чрез този револвиращ механизъм, вложеният от Европейския фонд за регионално развитие (EFRD) финансов ресурс, ще продължи да бъде използван за финансиране на проекти за градско развитие в България дори след края на програмния период.

♦ КРЕДИТНИ ЛИНИИ

Кредитната линия за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници за България (КЛЕЕВЕИ)

Кредитна линия за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници е разработена от Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) в сътрудничество с Българското правителство и Европейския съюз. Програмата предоставя кредитни линии на участващите български банки, които от своя страна предоставят заеми на частни дружества за проекти за енергийна ефективност в промишлеността и проекти за възобновяеми енергийни източници. Български банки, участващи в КЛЕЕВЕИ: Българска Пощенска Банка, Банка ДСК, Уникредит Булбанк, Юнионбанк, Обединена Българска Банка, Банка Пиреус, Райфайзенбанк.

Кредитна линия за енергийна ефективност в жилищни сгради (REECL)

Кредитна линия за енергийна ефективност в жилищни сгради (REECL) е създадена през 2005 г. с безвъзмездни средства от МФК и кредитен ресурс от ЕБВР с оглед осъществяване на енергоефективни мерки в жилищни сгради с бенефициенти физически лица и домакинства.

Програмата REECL, която представлява кредитен механизъм в размер на 50 милиона евро за финансиране на енергийната ефективност в жилищния сектор. Тези средства се предоставят на утвърдени български търговски банки за отпускане на

потребителски кредити за енергоспестяващи мерки в българските домове. Те включват: енергоефективни прозорци; изолация на стени, подове и покриви; ефективни печки и котли на биомаса; слънчеви нагреватели за вода; ефективни газови котли и термопомпени климатични системи.

Кредитна линия на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) за енергийна ефективност в България

Кредитна линия на Европейската инвестиционна банка се финансира, чрез безвъзмездни средства от Международен фонд „Козлодуй“ (МФК) и кредитен ресурс от ЕИБ, чрез подписан през м. декември 2006 г. меморандум между Р. България, ЕИБ и ЕБВР - в качеството и на администратор на МФК. Кредитната линия е насочена към финансиране на проекти за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници за публичния и частния сектор. Кредитната линия осигурява не само финансов ресурс (кредити, комбинирани с безвъзмездна помощ), но и техническа помощ при планиране и осъществяване на проекта.

Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“

Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“ в България (ФЕЕВИ) е револвиращ фонд, създаден по силата на ЗЕЕ под формата на публично-частно

партньорство, като автономно юридическо лице, с цел финансиране на инвестиционни проекти за повишаване на енергийната ефективност в съответствие с приоритетите в националните дългосрочни и краткосрочни програми по енергийна ефективност, приети от Министерския съвет.

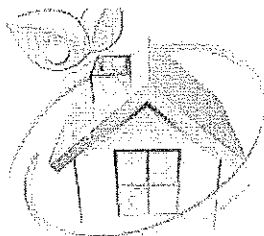
Основния капитал на ФЕЕ се формира от средства предоставени от Глобалния екологичен фонд на ООН, Правителството на Р България, средства от двустранни (правителствени) дарения и средства от други дарители, частни предприятия. ФЕЕ изпълнява функциите на финансираща институция за предоставяне на кредити и гаранции по кредити, както и на център за консултации. ФЕЕ оказва съдействие на българските фирми, общини и частни лица в изготвянето на инвестиционни проекти за енергийна

ефективност. Фондът предоставя финансиране, съфинансиране или гарантиране пред други финансови институции.

Основен принцип в управлението на ФЕЕ е публично-частното партньорство. Фондът следва ред и правила, разработени с техническата помощ, предоставена от Световната банка и одобрени от Българското правителство.

Национален доверителен ЕкоФонд (НДФО)

Фондът е създаден през м. октомври 1995 г. по силата на суапово споразумение "Дълг срещу околна среда" между Правителството на Конфедерация Швейцария и Правителството на Република България. Съгласно чл. 66, ал.1 на Закона за опазване на околната среда, целта на Фонда е управление на средства, предоставени по силата на суапови сделки за замяна на "Дълг срещу околна среда" и "Дълг срещу природа", от международна търговия с предписани емисионни единици (ПЕЕ) за парникови газове, от продажба на квоти за емисии на парникови газове за авиационни дейности както и на средства, предоставени на база на други видове споразумения с международни, чуждестранни или български източници на финансиране, предназначени за опазване на околната среда в Република България. Фондът допринася за изпълнение на политиката на Българското правителство и поетите от страната международни ангажменти в областта на опазване на околната среда. Националният доверителен ЕкоФонд е независима

институция, която се ползва с подкрепата на българското правителство. Националният доверителен ЕкоФонд финансира проекти в четири приоритетни области:

- Ликвидиране на замърсявания, настъпили в миналото;
- Намаляване замърсяването на въздуха;
- Опазване чистотата на водите;
- Опазване на биологичното разнообразие.

Форми на публично-частно партньорство

Договори "до ключ" (пълен инженеринг). При този вид взаимоотношения, публичният сектор предоставя правата и задълженията на частния сектор да проектира,

изгради и експлоатира съоръжение за определен период. Предмет на договора може да са инсталации за производство на енергия, системи за ефективно използване на енергията в обществен сектор, системи за контрол и мониторинг разхода на енергия и горива и други.

Финансирането на изпълнението на проекта може да се извърши изцяло от страна на публичния сектор, като частният сектор заплаща "такса" за експлоатирането, или да бъде осигурено от страна на частния сектор, като изплащането на направената инвестиция е за сметка на събирането на "такси" или други вземания.

ЕСКО договори (договори с гарантиран резултат)

ЕСКО моделът е въведен в българското законодателство с първия ЗЕЕ от 2004 г. ЕСКО компаниите се специализират в предлагането на пазара на енергоспестяващи мерки. Основната им дейност е свързана с изпълнението на пълен инженеринг за въвеждане на енергоспестяващи мерки при крайни клиенти на енергия, каквито са и общините. Този тип компании влагат собствени средства за покриване на всички разходи за реализиране на даден проект и получават своето възнаграждение от достигнатата

икономия в периода, определен като срок на откупуване на първоначално направената инвестиция. За клиента остава задължението да осигури средства за годишни енергийни разходи, равни на правените от него през съответната базисна година.

Договори за енергийноефективни услуги

Съгласно чл. 65 от ЗЕЕ, енергийноефективните услуги имат за цел комбиниране на доставката на енергия с енергоефективна технология и/или с действие, което обхваща експлоатацията, поддръжката и управлението, необходими за предоставяне на услугата, и водят до проверимо, измеримо или оценимо повишаване на енергийната ефективност и/или спестяване на първични енергийни ресурси.

Енергийноефективните услуги се извършват въз основа на писмени договори, сключени между задължените лица - търговци с енергия и крайни клиенти на енергия (каквито са и общините) и сключват изпълнението на една или повече дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност, определени в Наредба № Е-РД-04-3 от

04.05.2016 г. на министъра на енергетиката за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методиките за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им.

Собствени средства от общинския бюджет

Възможностите за финансиране на инвестиции в енергийна ефективност в рамките на общинския бюджет се ограничават до отпускане на средства за подобряване на енергийните характеристики на образователната и социалната инфраструктура и уличното осветление. При реализирането на мащабни инвестиции и финансирането на цялостни решения ролята на общинския бюджет е само допълваща спрямо общия размер на необходимия финансов ресурс.

Новият програмен период 2021-2027 предвижда България да получи с 8% повече средства. Това означава над 10 милиарда евро по текущи цени с индикативно разпределение по фондове: 2 млрд. 588 млн. евро за ЕСФ (Европейския социален фонд), 5 млрд. 643 млн. евро за ЕФРР (Европейски фонд за регионално развитие) и близо 1,2 млрд. евро за Кохезионния фонд.

0.6. Бюджетни средства

Съгласно чл.12, ал.4 от ЗЕЕ средствата за изпълнение на плановете по енергийна ефективност се предвиждат в бюджетите на органите на държавната власт и органите на местното самоуправление. Тъй като през последните години държавните субсидии не достигат за изпълнение на всички задължения на общината, ръководството на общинската администрация търси проектно финансиране и други извънбюджетни средства за реализиране на енергоспестяващи проекти.

10.4 Публично – Частно Партньорство

Наличието на модерни и качествени публични услуги е основен стимул за икономически растеж и оттам за повишаването на жизнения стандарт на населението. Правителството на Р България и местната администрация са отговорни за осигуряването на обществени услуги и съоръжения. В процеса на своето икономическо развитие нашата страна се нуждае от модерни и алтернативни решения в областта на публичните услуги и в модернизиранието на инфраструктурните обекти и комуналните дейности. Международната практика показва, че публично-частното партньорство (ПЧП) е един от успешните финансови инструменти за осигуряване на инвестиции в публичната инфраструктура, когато държавния и общинските бюджети не разполагат с необходимия ресурс и искат да осигурят по-добра стойност на вложените публични средства. Нуждата от инвестиции за изграждане на базисна инфраструктура с цел предоставяне на качествени публични услуги в страната налага прилагането на иновационни методи за структуриране и финансиране на инвестиционни проекти.

Отчитайки Европейското законодателство, практика и счетоводно третиране можем да обобщим, че ПЧП е дългосрочно договорно отношение между лица от частния и публичния сектор за финансиране, построяване, реконструкция, управление или поддръжка на инфраструктурата с оглед постигане на по-добро ниво на услугите, където частният партньор поема строителния риск, и поне един от двата риска – за наличност на предоставяната услуга или за нейното търсене.

ПЧП е истинският начин да се комбинират предимствата на публичния и частния сектор, за да се постигне най-доброто по отношение на предоставянето на публични услуги и инфраструктурни обекти.

10.5. Съвременни икономически механизми

Договори с гарантиран резултат (ДГР):

- Финансиране от трета страна – често използван от предприятия за ЕЕ услуги (чрез ДГР);
- Концесионна разновидност на финансирането от трета страна – по схемата “строителство” (построй) – “експлоатация” (използвай) – “прехвърляне на собствеността” (предай);
- Използване на фондове за рисков капитал (за проекти с повишен риск, чието успешно реализиране води до големи печалби);
- Използване на механизмите по Протокола от Киото – “съвместно изпълнение” или “търговия с емисии”.

11. МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Мерките, които трябва да предприеме общината са:

1. Създаване на система за наблюдение и контрол на енергийното потребление в общинския сграден фонд
2. Създаване на Общинска информационна система за енергийна ефективност
3. Създаване на Общински информационен център за ЕЕ
4. Въвеждане на алтернативни системи за отопление
5. Извършване на енергийни обследвания на общинския сграден фонд за който не е било извършвано до момента
6. Саниране на общински сгради, които не са били обект на енергийни мерки до момента
7. Поддръжка на системата за улично осветление след изтичане на ЕСКО договора
8. Въвеждане на морални и материални стимули за повишаване на ефективността на крайното потребление на енергийни ресурси
9. Осъществяване на мерки за енергийна ефективност, чрез реализиране на проекти по различни финансови схеми, фондове и програми
10. Провеждане на периодични обучения на общинските служители, заети в областта на енергийната ефективност
11. Проучване и определяне потенциала на общината за използване на ВЕИ в сгради
12. Изграждане на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници в общински сгради
13. Модернизация и ефективна употреба на енергийни системи в сгради, общинска собственост
14. Продължаване въвеждането на енергоспестяващи мерки и ВЕИ в общински сгради, както и сгради по НПЕЕМЖС.
15. Продължаване модернизацията на уличното осветление в община Сапарева баня
16. Подмяна на котлите с течно гориво (нафта, мазут) и твърдо гориво (дърва, въглища) с пелети, газ и др.

12. НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЕЕ

Важна предпоставка за изпълнението на ПЕЕ е организирането на дейностите по енергийна ефективност. Ще бъде създадена Група за наблюдение, в която да влизат различни специалисти, работещи по проблемите на енергийната ефективност.

Общинският отговорник за енергийна ефективност е водеща фигура за пропагандиране на енергийната ефективност и провеждането на политика на общината за енергоспестяване и постигане на икономически и екологични ползи. Той организира създаването и поддържането на информационна база за енергопотреблението в общината.

От общинската администрация ще бъдат включени специалисти от дирекция „ПОПУС“, главен експерт „ЕЕ“ в община Сапарева баня, а от останалите организации – специалисти енергетици, представители на приоритетни обекти, НПО, граждани.

Участниците в групата ще набират необходимата информация за разработването на конкретни проекти за внедряване на енергоспестяващи мероприятия. Ще правят анализи и оценки. Ще контролират изпълнението на предвидените мероприятия. Изпълнението на конкретните мерки по плана ще се реализират и чрез привличане на външни специалисти. Възлагането за изпълнение ще става по реда на ЗОП.

Групата за наблюдение ще извършва контрол върху изпълнението на дейностите по ПЕЕ. Тази група ще одобрява и утвърждава индикаторите за наблюдение на изпълнението на ПЕЕ, на базата на което ще извършва:

- периодични прегледи на постигнатия напредък по отношение на изпълнение на целите
- разглеждане на резултатите от междинните оценки
- анализи на резултатите от изпълнението на мерките и дейностите
- оценка на степента на постигане на целите и на устойчивостта на резултатите
- разглеждане на предложенията за промяна на мерките
- предлагане на промени, свързани с постигането на целите на ПЕЕ.

Групата има задачата да наблюдава процеса на реализация на Плана за ЕЕ и да изготвя доклади с оценки, препоръки и предложения. Това включва ежегодни оценки по напредъка и изпълнението на Плана и изготвяне на заключителен доклад по реализацията и изпълнението.

Създаване на система за комуникация

Всички мероприятия, извършвани по плана, ще бъдат реализирани с одобрението на Общинския съвет на община Сапарева баня на предвижданите в инвестиционната програма средства. Всички мероприятия ще стават със съдействието на ръководителите на отделните обекти.

13. ОЦЕНКА НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ

За успешното реализиране на политиката по ЕЕ е необходимо да се наблюдава изпълнението на инвестиционните програми и да се прави периодична оценка на постигнатите резултати. Обективната оценка на изпълнението на плана за ЕЕ изисква да се прави съпоставка между вложените финансови средства и постигнати резултати.

За целта е необходимо редовно да се докладва информацията относно:

- създаване и поддържане на информационна база за състоянието на ЕЕ в общината, оптимизиране на обема и повишаване на достоверността на набираната статистическа информация ;
- резултати от изпълнението и ефектите от планове по ЕЕ в общината.

Необходимо е да се създаде система от индикатори, която да показва дали общинският план се изпълнява така, както е приет.

Основните индикатори от тази система за изпълнение на целите в плана , са следните:

➤ Постигане на съответствие с общоевропейските стандарти

➤ Прилагане на енергоефективни изисквания при провеждането на тръжни процедури

Индикатор – 100% тръжни процедури, при които са приложени изискванията

➤ Употреба на ВЕИ и подобряване ефективното използване на енергията

Индикатор – 15% от произведената енергия от ВЕИ, спрямо общо консумираната енергия

➤ Инсталирани ВЕИ мощности в общината

Индикатор – брой изградени ВЕИ

➤ Привеждане на сградите в съответствие със стандартите за енергийна ефективност и изискванията на наредбите.

Индикатори: във всички общински сгради в експлоатация да се изпълнят комплексни енергоспестяващи мерки и извършване на контролни обследвания

14. ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМА ЗА ЕЕ

Процесът на наблюдение изпълнението на програмата за енергийна ефективност се осъществява от Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР).

В съответствие с чл. 12, ал.5 от Закона за енергийна ефективност държавните и местни органи представят ежегодно на изпълнителния директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие отчети за изпълнението на програмите по ал.2 от ЗЕЕ.

Съгласно ЗЕЕ областните и общински администрации имат задължението ежегодно да изпращат попълнени отчети за напредъка по изпълнението на програмата по енергийна ефективност до Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР). Отчетите за изпълнението на дейностите и мерките от ПЕЕ се попълват и изпращат по утвърден образец от изпълнителния директор на АУЕР. Този образец е разработен в таблична форма, посредством която се систематизират данните и резултатите (очаквани и постигнати) от изпълнението на дейностите и мерките от ПЕЕ. Към образца са разработени и указания за неговото попълване.

Наблюдението и изпълнението на общинските програми по енергийна ефективност ще се извършва от съответните специализирани структури сформирани по силата на Закона за енергийна ефективност. За общините тази структура е общинския съвет по енергийна ефективност, а за областта като цяло Областния съвет по енергийна ефективност. Експертната функция на първия определя неговата активна роля както в самото изготвяне на общинските програми, така и за тяхното изпълнение и наблюдение на изпълнението. Областният съвет по енергийна ефективност със своя консултативен характер ще акцентира върху оценяването на конкретното изпълнение и даването на препоръки и насоки за работа.

Оптималното осъществяване на дейностите по наблюдение и оценка на изпълнените или нереализирани цели от настоящата програма, ще позволи до голяма степен да се води успешна общинска политика по енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници.

Процесът по наблюдение и контрол изисква формулирането на ясни, точни, конкретни, измерими и лесни за отчитане показатели за успешна реализация на Програмата, които да бъдат одобрени от общинската администрация. Примери за такива показатели са посочените по-долу;

-Постигане на формулираните качествени и количествени цели и задачи на програмата;

-Създаване на условия за повторяемост и мултиплициране на резултатите от осъществени добри практики от реализираната програма;

-Въздействие на изпълнената програма върху други области, свързани с планирането и развитието на Общината;

-Ефикасност и ефективност на управлението на програмата.

15. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изготвянето на програми за енергийна ефективност е задължителна част от държавната политика по ЕЕ и налага участието на съответните регионални и местни структури. Разработването им и изпълнението на предвидените в тях проекти е част от регионалната политиката за устойчиво развитие.

С общинските програми за енергийна ефективност се цели да се повиши ефективността на използване на енергийните ресурси; да се намалят енергопотреблението и вредните емисии в атмосферата; да се осигури здравословната среда чрез подобряване на микроклимата; да се създадат предпоставки за финансиране на мероприятията за енергийна ефективност; енергийната ефективност да стане една от приоритетните общински дейности.

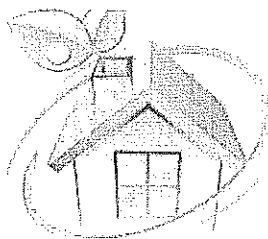
Предвидените в настоящия ПЕЕ мерки по ЕЕ ще ускорят икономическия растеж, ще подпомогнат опазването на околната среда и ще повишат жизнения стандарт на населението в община Сапарева баня.

Програмата за енергийна ефективност на Община Сапарева баня за периода 2025 -2030 г. е приета с Решение № 404 от Протокол № 30 / 22.12.2025 г. на ОбС Сапарева баня и е стратегически документ с отворен характер. Стратегическият документ може да бъде усъвършенстван, допълван, променян и изменян на база промени в нормативните документи на национално ниво, както и установените резултати, нуждите и финансовата възможност на общинска администрация Сапарева баня.

Изготвил: п-заличено на основание на чл.2, ал.2, т.5 от ЗЗЛД
инж. С.Недялкова – Ст. експерт” европрограми и проекти”

Съгласувал: п-заличено на основание на чл.2, ал.2, т.5 от ЗЗЛД

Михаела Динева –зам.-кмет

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА:

ПЕЕ – Програма за енергийна ефективност

ЕЕ – Енергийна ефективност

НПО – Неправителствена организация

ВЕИ – Възобновяеми енергийни източници

ОИСР – Организация за икономическо сътрудничество и развитие

ЗОП – Закон за обществените поръчки

ПЧП – Публично-частно партньорство

ОП – Оперативна програма

